

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра менеджменту**

*До захисту допущено
Завідувачка кафедри*

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА
10 червня 2020 року

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня бакалавра

**за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент і бізнес-адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»**

на тему «Організаційно-економічне забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства»

Виконав студент 4 курсу, групи УІ-61
Андрій Олександрович ДМИТРИЄНКО

(підпис)

Керівник доцентка кафедри менеджменту
д.е.н., доц. Катерина Олександрівна БОЯРИНОВА

(підпис)

Рецензент доцентка кафедри міжнародної економіки:
к.е.н., доц. Наталія Олександрівна ЧЕРНЕНКО

(підпис)

*Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає цитат та вилучень з праць інших
авторів без відповідних посилань*
Студент

(підпис)

Київ – 2020 року

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра менеджменту

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Освітньо-професійна програма **«Менеджмент і бізнес-адміністрування»**

Сертифікатна програма **«Менеджмент інвестицій та інновацій»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри

д.е.н., проф. Вікторія ДЕРГАЧОВА

10 червня 2020 року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Андрію Олександровичу Дмитрієнку

1. Тема роботи: **«Організаційно-економічне забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства»**

керівник роботи д.е.н., доц. Катерина Олександрівна БОЯРИНОВА

затверджені наказом по університету від 06.04.2020 р. № 955-с

2. Термін подання студентом роботи: 08 червня 2020 року

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства у тій чи іншій сфері, інформація про історію створення та розвиток підприємства ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2017-2019рр.; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 2017-2019 рр.; статут.

4. Зміст пояснювальної записки

а) теоретична частина:

- розглянути економічний зміст та значення інноваційної активності підприємства;
- розкрити особливості та практичні підходи до організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства;

б) аналітична частина:

- надати загальну характеристику підприємства та його інноваційної діяльності;
- оцінити рівень інноваційної активності підприємства;
- продіагностувати наявне організаційно-економічне забезпечення інноваційної активності підприємства;

в) рекомендаційна частина:

- розробити проект розширення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства.
- економічно обґрунтувати доцільність реалізації запропонованих заходів.

5. Перелік ілюстративного матеріалу

1. Показники економічної та інноваційної діяльності ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен».
2. Аналіз інноваційного потенціалу підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».
3. Показники інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 рр.
4. Результати дослідження наявного організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.
5. Інноваційний план та фінансування інноваційних витрат підприємства в контексті організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.
6. Розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою.
7. Показники економічного обґрунтування доцільності реалізації проекту.

6. Дата видачі завдання: 18 жовтня 2019 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Позначки керівника про виконання завдань
1	Збір необхідної інформації щодо теоретичних та практичних засад підвищення інноваційної активності підприємства.	18.10.2019 – 01.12.2019	
2	Розгляд теоретичних основ організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства	02.12.2019 – 01.02.2020	
3	Надання характеристики господарської та аналіз інноваційної діяльності підприємства	02.02.2020 – 29.02.2020	
4	Оцінювання рівня інноваційної активності підприємства	01.03.2020 – 27.03.2020	
5	Діагностика наявного організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства	27.03.2020 – 20.04.2020	
6	Розроблення проекту розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства	21.04.2020 – 05.05.2020	
7	Обґрунтування доцільності реалізації запропонованого проекту	06.05.2020 – 26.05.2020	
8	Оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	26.05.2020 – 30.05.2020	

Студент

_____ Андрій ДМИТРІЄНКО
(підпис)

Керівник дипломної роботи

_____ Катерина БОЯРИНОВА
(підпис)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на тему «Організаційно-економічне забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства» містить 105 сторінок, 37 таблиць, 9 рисунків, 26 формул, 6 додатків. Перелік посилань нараховує 48 найменувань.

Метою роботи є аналіз, обґрунтування та розроблення рекомендацій з удосконалення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства.

Об'єктом дослідження є інноваційна активність підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні положення та практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства.

База дослідження – Приватне акціонерне товариство «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Методи дослідження. У процесі виконання дипломної роботи була використана сукупність загальнонаукових та спеціальних методів: аналіз і синтез, історичний та логічний підходи – для вивчення теоретичних основ сутності поняття «інновації», «інноваційна активність»; структурно-логічний та економічний аналіз – для дослідження організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності; абстрактно-логічний, прогнозування – для розроблення проекту розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.

За результатами проведеного дослідження був розроблений проект з розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою: нових видів какаоовмісних вафельних цукерок. З позиції організації – це дозволяє активізувати лабораторні дослідження, залучити нових працівників, з позиції економічного забезпечення – інвестувати у розробку та виробництво нового продукту, включно з закупівлею нового обладнання. Вжиті заходи дозволять підприємству підвищити організаційно-економічне забезпечення інноваційної активності та зберегти тенденцію нарощування обсягів виробництва продукції і її реалізації. Економічний ефект від впровадження даного проекту полягає у підвищенні показників інноваційної активності підприємства і збільшення чистого прибутку на 13,7%.

Рекомендації щодо використання результатів роботи. Результати дослідження можуть використані підприємствами, зокрема ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен» для формування напрямів підвищення інноваційної активності та її організаційно-економічного забезпечення.

Ключові слова: інновації, інноваційна активність, організаційно-економічне забезпечення, інноваційний розвиток, кондитерське підприємство.

ABSTRACT

Thesis of the first (bachelor's) level of higher education on the topic "Organizational and economic support of increasing the innovative activity of the enterprise" contains 105 pages, 37 tables, 9 figures, 26 formulas, 6 appendices. The list of links includes 48 items.

The purpose of the work is to analyze, substantiate and develop recommendations for improving the organizational and economic support to increase the innovative activity of the enterprise.

The object of research is the innovative activity of the enterprise.

The subject of the study is the theoretical provisions and practical recommendations for organizational and economic support to increase the innovative activity of the enterprise.

The base of the research is the Private Joint-Stock Company Kyiv Confectionery Factory "Roshen".

Research methods. In the process of the thesis a set of general scientific and special methods was used: analysis and synthesis, historical and logical approaches - to study the theoretical foundations of the concept of "innovation", "innovation activity"; structural-logical and economic analysis - to study the organizational and economic support of innovation activity; abstract-logical, forecasting - to develop a project for the expansion of organizational and economic support of innovative activity of the enterprise..

According to **the results of the work**, a project was developed to expansion of organizational and economic support for the innovative activity of the enterprise on the basis of the introduction of products with a new recipe: new types of cocoa-containing waffle candies. From the standpoint of the organization - it allows to intensify laboratory research, attract new employees, from the standpoint of economic support - to invest in the development and production of a new product, including the purchase of new equipment. The measures taken will allow the company to increase the organizational and economic support of innovation activity and maintain the trend of increasing production and sales. Economic effect from implementation of this project is to increase the innovation activity of the enterprise and increase net profit by 13.7%.

Recommendations for the use of work results. The results of the study can be used by enterprises, in particular PJSC "Kyiv Confectionery Factory" Roshen" for the formation of areas to increase innovation activity and its organizational and economic support.

Key words: *innovations, innovative activity, organizational and economic support, innovative development, confectionery enterprise.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Економічний зміст та значення інноваційної активності підприємства	10
1.2 Особливості організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.....	22
Висновки до розділу.....	35
2 ДІАГНОСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПрАТ	36
«КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»	36
2.1 Загальна характеристика підприємства та його інноваційної діяльності	36
2.2 Оцінювання рівня інноваційної активності підприємства	52
2.3 Діагностика наявного організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.....	61
Висновки до розділу.....	68
3 УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	70
3.1 Проект розширення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства	70
3.2 Економічне обґрунтування доцільності реалізації проекту	77
Висновки до розділу.....	83
ВИСНОВКИ	84
ДОДАТКИ	91

ВСТУП

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю удосконалення та розвитку організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства як вагомого чинника забезпечення ефективності реалізації господарсько-економічних процесів на підприємствах в умовах ринкових відносин. Інноваційна активність підприємства, визначає інтенсивність здійснення інноваційної діяльності. Інновації дозволяють виробникові створювати новий продукт, поліпшувати виробництво, мінімізувати витрати, тощо, також сприяють зниженню собівартості продукції і зростанню до неї споживчого інтересу, створюють нові потреби і сприяють розвитку наукової думки. Досвід економічно розвинених країн свідчить про те, що наявне належне організаційно-економічне забезпечення дозволяє підвищувати інноваційну активність, що в свою чергу забезпечує підприємству сталі конкурентні позиції.

Дослідженням інноваційної активності підприємств та питаннями її організаційно-економічного забезпечення займаються провідні вчені: О. Алейнікова [1], О. Богема [4], П. Бубенко [7], П. Микитюка [15], Н. Буняк [18], , П. Микитюк [25], О. Гуторов [39], М. Чайковська [42], О. Іванілова [14], Н. Подольчак [19], Ю. Шипуліної [26], А. Мухамедьяров [27], Т. Скрипко [33], І. Сидорчук [34], З. Юринець [45] і ін. Аналіз існуючих досліджень з досліджуваної проблеми показав, що для промислових підприємств, а особливо виробничих, потрібні подальші дослідження проблематики організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності.

Метою роботи є аналіз, обґрунтування та розроблення рекомендацій з удосконалення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних завдань:

- розглянути теоретичні основи організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства;
- дослідити господарську та інноваційну діяльність підприємства;

- оцінити рівень інноваційної активності підприємства;
- продіагностувати наявне організаційно-економічне забезпечення інноваційної активності підприємства
- розробити проект розширення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства;
- економічно обґрунтувати доцільність реалізації проекту.

Об'єктом дослідження є інноваційна активність підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні положення та практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства.

База дослідження – ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен».

У процесі виконання дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти застосовувалася сукупність загальних та специфічних наукових методів. Для вирішення поставлених завдань використано такі методи: аналіз і синтез, історичний та логічний підходи – для вивчення теоретичних основ сутності поняття «інновації», «інноваційна активність»; структурно-логічний та економічний аналіз – для дослідження організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності; абстрактно-логічний, прогнозування – для розроблення проекту розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства.

Теоретичною основою роботи є нормативно-правові акти України в сфері інноваційної діяльності, результати статистичних досліджень на вітчизняних та зарубіжних підприємствах, а також безпосередньо звітність підприємства ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен».

Результати дослідження можуть використані підприємствами, зокрема ПрАТ «Київської кондитерської фабрики «Рошен» для формування напрямів підвищення інноваційної активності та її організаційно-економічного забезпечення.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічний зміст та значення інноваційної активності підприємства

Останнім часом в Україні приділяється багато уваги розвитку інноваційної діяльності: формується законодавча база, здійснюється податкове стимулювання для підвищення інноваційного розвитку бізнесу, створюються «інноваційні точки розвитку», проводяться наукові семінари та конференції з обміну досвідом тощо. Однак більшість з прийнятих заходів, спрямованих на підвищення інноваційної активності, характеризується недосконалістю, складним застосуванням на практиці, що не орієнтує на результат, а на завершенні вони далеко не завжди призводять до очікуваного ефекту, а часто призводять до невиправданих витрат [2, с. 69].

Інноваційну активність підприємства можна охарактеризувати як діяльність по створенню, освоєнню і поширенню широкого спектру нововведень, що стосуються [9, с. 71]:

- виробництва нових товарів і послуг;
- освоєння або розвитку нових ринків;
- застосування нових джерел ресурсів;
- впровадження нових технологій, освоєння нової техніки;
- введення нових форм і методів організації виробництва;
- праці та управління [9, с. 71].

Для багатьох компаній в умовах ринкової економіки здатність змінюватися стає найважливішим фактором успішного розвитку. Сьогодні, щоб забезпечити свою життєздатність, компаніям необхідно постійно вдосконалювати свої продукти і процеси. У зв'язку з цим роль інноваційної активності в діяльності компаній набуває першочергового значення.

Поняття інноваційної активності широко застосовується в аналітичних дослідженнях, наукових статтях, нормативних документах, хоча найчастіше означає різні за своєю суттю параметри і характеристики.

Аналіз існуючих визначень інноваційної активності (підприємства, організації, регіону) дозволяє констатувати, що інноваційна активність господарюючого суб'єкта являє собою складну категорію і є комплексним поняттям в теорії інноватики [9, с. 98].

Інноваційна активність підприємства, представляє собою обґрунтовану і реалізовану стратегію його розвитку, ступінь забезпеченості підприємства інноваційними ресурсами і якість інноваційного менеджменту, є основою успішної ринкової діяльності фірми, що демонструє закордонний і вітчизняний досвід функціонування і розвитку підприємств.

У самому вузькому сенсі під інноваційною активністю розуміють «інтенсивність (темпи, швидкість, частота), обсяги, масштаби, різноманіття інноваційної діяльності підприємства» [7, с. 78]. З метою статистичного обстеження підприємств інноваційна активність визначається як «ступінь участі організації в здійсненні інноваційної діяльності в цілому, або окремих її видів протягом певного періоду часу» [10, с. 45].

Інноваційна активність — це економічна категорія, яка представляє собою інтенсивність дій керівництва і персоналу підприємства в області розробки і впровадження нововведень з урахуванням сформованого інноваційного потенціалу та сформованого інноваційного клімату, є критерієм вибору інноваційної стратегії.

Найбільш розробленим в науковій літературі до розуміння сутності категорії «інноваційна активність» є комплексний підхід. Інноваційна активність — це комплексна категорія, що включає наступні характеристики: здатність до мобілізації інноваційного потенціалу необхідної кількості і якості; ступінь використання інноваційного потенціалу; сприйнятливість до новацій; ступінь інтенсивності здійснюваних дій по трансформації новації та їх своєчасність; здатність забезпечити обґрунтованість застосовуваних методів; раціональність

технології інноваційного процесу за складом і послідовністю операцій. При цьому різні автори при трактуванні сутності категорії «інноваційна активність» акцентують свою увагу на різних її характеристиках.

Таблиця 1.1 - Визначення поняття «інноваційна активність»

Автор	Трактування
О. Богема [4]	Динамічна цілеспрямована діяльність, кінцевою метою якої є отримання комерційної вигоди і конкурентних переваг інноваційно-активними підприємствами, шляхом створення, виробничого освоєння і просування на ринок процесних, продуктових, управлінських і організаційний нововведень
В. Василенко, В. Шматько [8]	Комплексна характеристика інноваційної діяльності організації, до складу якої включені: сприйнятливість підприємства до новацій, заснована на компетенції в питаннях прогресу в даному виді діяльності; своєчасність і ступінь інтенсивності здійснюваних дій по трансформації новацій; здатність мобілізації потенціалу необхідної якості і кількості, що включає його приховані сторони; здатність забезпечення обґрунтованості методів, що застосовуються; раціональність технологій інноваційного процесу за складом і послідовністю операцій. Основною характеристикою інноваційної активності є здатність оновлення основних елементів, що створюють інноваційну систему – технологічного оснащення, своїх знань, інформаційно-комунікаційних технологій і умов їх ефективного використання (структури і культури), сприйнятливості до новацій
П. Микитюка [15]	Інноваційна діяльність фірми є комплексною характеристикою, що відображає рівень інтенсивності та своєчасності здійснюваних дій, здатність мобілізації потенціалу необхідної якості і кількості
Ю. Левченко [23]	Інноваційна активність є характеристикою, що відображає ступінь участі організацій у здійсненні інноваційної діяльності в окремих її видах або в цілому, протягом певного часового періоду
О.І. Гуторов [39]	Комплексна оцінка інтенсивності та ефективності здійснення інноваційної діяльності суб'єктом мікро-, мезо- і макrorівня, що характеризує ступінь здійснення і практичну реалізацію інновацій, а також забезпеченість суб'єкта необхідними ресурсами

Складено на основі [1,2,5]

В результаті аналізу основних визначень були виявлені деякі подібні характерні складові інноваційної активності.

По-перше, незалежно від конкретики дослідження автори визначають інноваційну активність як комплексний показник, що характеризує інноваційну діяльність об'єкта (підприємства, галузі, регіону) [16, с. 45].

По-друге, в існуючих в даний час визначеннях інноваційної активності відзначається раціональний характер комплексного параметра, тобто фіксується можливість алгоритмізації і розробки певних методик якісного аналізу та кількісної оцінки рівня інноваційної активності.

По-третє, в більшості існуючих визначень простежуються загальні характеристики досліджуваного параметра, а саме: діяльність, сприйнятливість, інтенсивність, своєчасність, мобілізація [33, с. 106].

Дослідження представлених в науковій літературі підходів авторів, дозволяє уточнити сутність даної категорії. Інноваційна активність підприємства – це інноваційна діяльність підприємства з урахуванням сформованого інноваційного потенціалу, інтенсивності дій керівництва і персоналу щодо його використання, а також інноваційного клімату, що створюється державою та іншими контрагентами ринку, з метою забезпечення його стійкості на ринку. При цьому стійкістю підприємства є здатність підприємства до збереження і розвитку свого потенціалу і нарощуванню його ринкової вартості.

На нашу думку, інноваційна активність являє собою сукупну характеристику інноваційної діяльності, яка відображає рівень інтенсивності виконуваних дій, відповідність їх певним проміжкам часу, а також здатність зібрати весь необхідний потенціал, обґрунтувати та оцінити ефективність використовуваних показників, раціональність обраних технологічних методів інноваційного процесу за складом і послідовністю операцій.

Природа інноваційної активності підприємства, з одного боку, обумовлена динамічністю, гнучкістю і різноманітністю його господарської поведінки в ринковій економіці, і прагненням забезпечення певних конкурентних переваг господарюючими суб'єктами ринку – з іншого. Незважаючи на те, що інноваційна активність є наслідком динамічних змін ринкового середовища, в той же час, вона сама є фактором, що здійснює істотний вплив на це середовище [40, с. 69].

Сучасні підприємства, функціонуючи в складному ринковому середовищі, пов'язані зі станом безперервного обміну ресурсами, що забезпечує для нього можливість цілеспрямованого і ефективного розвитку. Для того щоб підприємство мало можливість успішно функціонувати і розвиватися на ринку, йому необхідно прагнути до більш глибокого і динамічного впливу на об'єкти і параметри зовнішнього середовища, в першу чергу, за рахунок підвищення своєї інноваційної активності, а не тільки за рахунок повного уявлення про ринкову

кон'юнктуру, розробки та реалізації стратегії ринкової поведінки, за допомогою аналізу стану і тенденцій змін різних аспектів зовнішнього середовища [8, с. 75].

Для інноваційної активності підприємства, ключову роль відіграє стан зовнішнього середовища, що обумовлено тим, що зовнішнє середовище є детермінуючою і об'єктивною умовою існування і розвитку підприємства. Розмаїття чинників, які визначають інноваційну активність підприємства, обумовлене численністю структурних елементів ринкового середовища його функціонування.

Відповідно до загальноприйнятої класифікації поділу, фактори інноваційної активності поділяють на фактори прямого впливу (фактори мікросередовища), і фактори непрямого впливу (фактори макросередовища). Факторами прямого впливу, перш за все, є безпосередні учасники ринкових відносин: постачальники, споживачі, конкуренти, контактні аудиторії. Серед факторів непрямого впливу виділяють економічні, правові, технологічні, соціально-економічні, організаційно-управлінські чинники.

Факторами прямого впливу (мікросередовища) є сукупність факторів, що безпосередньо впливають на діяльність підприємства. Проте самі фактори є схильними до прямого впливу діяльності організації на них. Сукупність цих факторів виступає для підприємства якоюсь системою обмежень, через що вони здійснюють вплив на масштаби і темпи розвитку підприємства, ефективність його діяльності [14, с. 64].

Найбільш значущим чинником прямого впливу, який визначає рівень і зміст інноваційної активності підприємства, є конкуренти. В сучасних умовах функціонування ринкової економіки, конкуренція є невід'ємною її частиною, яка представляє собою перманентний і послідовний процес формування виняткових конкурентних переваг, за допомогою створення і впровадження інновацій в організаційно-економічній, маркетингово-збутовій і виробничо-технічній сферах господарської діяльності суб'єкта [8, с. 96]. При цьому для підприємств зростає необхідність значних додаткових витрат коштів на науково-дослідні і дослідно-

конструктивні розробки нових інноваційних продуктів, що обумовлено прагненням до забезпечення і підвищення ринкової конкурентоспроможності.

Таким чином, основна проблема інноваційної активності організацій полягає в прагненні підвищити рівень свого інноваційного потенціалу, що позитивно позначається на рівні конкурентоспроможності для нього, але це прагнення нерозривно пов'язане з необхідністю підвищених економічних витрат, що знижує рівень конкурентоспроможності, зважаючи на зростання собівартості продукції і більш складного ціноутворення.

До найважливіших факторів прямого впливу так само відносять споживачів, так як процес просування на ринок нових товарів пов'язаний зі ступенем задоволеності споживачів та їх ринковою поведінкою, що впливає на інноваційну активність підприємства.

Інноваційна активність підприємства повинна сприяти не тільки створенню нових конкурентних переваг на ринку, але і створенню, розробці та впровадженню нових і удосконалених продуктів, з більш високими споживчими властивостями. За допомогою підвищення рівня інноваційної активності, підприємства мають можливість вдосконалювати технології, поліпшувати якість роботи зі споживачами маркетингової служби, розширювати існуючі межі і створення нових ринків збуту виробленої продукції [18, с. 74].

Для реалізації інноваційної діяльності підприємства є необхідним виконання декількох умов, однією з яких є наявність відповідних матеріально-технічних ресурсів на підприємстві. Тому необхідно приділяти увагу такому фактору, як постачальники, від яких залежить якість сировинної бази підприємства, а, отже, і якість кінцевої продукції. При цьому інноваційна активність об'єктивно обумовлює комплекс додаткових вимог в роботі з постачальниками. Виникнення даних вимог є наслідком потреби підприємства в більш якісних поставках ресурсів. Задоволення цієї потреби покликане сприяти цілеспрямованому вдосконаленню сталих відносин з постачальниками і схем оплати ресурсних поставок, поліпшення відносин з постійними і появи нових, надійних постачальників [7, с. 52].

Фактори непрямої дії диктують загальні умови функціонування підприємства в умовах зовнішнього середовища. Найбільш істотними є економічні чинники, оскільки вони характеризують економічну ситуацію на підприємстві, а на досягнення його стратегічних цілей впливає його поточний і прогнозований економічний стан. За допомогою правильного економічного аналізу, підприємство має можливість визначення його інноваційної активності і зниження негативного впливу на неї інших показників з максимальною точністю.

Активна інноваційна діяльність підприємства повинна відповідати законодавчим обмеженням та умовам, що проявляється через комплекс правових чинників, а не тільки відповідати обраній ним стратегії розвитку. В рамках інноваційної політики, державні і місцеві органи влади безпосередньо впливають на інноваційну активність організацій, як показує практика господарсько-економічної діяльності підприємств [19, с. 9].

Організаційно-управлінські чинники пов'язані з кадровою оснащеністю кваліфікованими та креативними працівниками, що створюють основу персоналу, який зацікавлений в інноваційному розвитку підприємства. Така кадрова оснащеність виступає в якості необхідної умови реалізації активної інноваційної діяльності підприємства.

Проте, при використанні технологічних факторів макросередовища не в повній мірі, активна інноваційна діяльність персоналу втрачає свій зміст і спрямованість. При розробці і реалізації інновацій, дані фактори відіграють істотну роль в здійсненні інноваційної політики. Таким чином, досягнення ефективного функціонування і розвитку для промислового підприємства можливе при повномірному використанні досягнень науково-технічного прогресу, впровадження нових технологій і обладнання. Зрештою, визначення технічного та інноваційного рівня, розвиток промислового підприємства залежить саме від ступеню використання технологічних факторів.

Опосередкований вплив на інноваційну активність підприємства здійснюють моральні норми поведінки, споживача і організаційна культура населення, рівень охорони здоров'я та ряд інших соціально-культурних чинників.

Проте, важливість і необхідність обліку таких чинників обумовлена визначенням обсягів виробництва і номенклатури, рішенням завдань забезпечення якісною продукцією покупців, здійсненням після продажного сервісу [23, с. 59].

Взаємодія мікроекономічних і макроекономічних факторів інноваційного розвитку реалізується як в короткостроковому, так і в довгостроковому періодах. Наприклад, індустріальні умови і особливості здійснюють прямий вплив на функціонування макроекономічних об'єктів в короткостроковому періоді, і сприяють формуванню взаємовідносин між працею і капіталом, власниками і найманими працівниками, на рівні безпосереднього підприємства, в довгостроковій перспективі.

При зниженні рівня державної відповідальності, за підтримки відповідним вимогам розвиненої економіки інституційного середовища, відбувається так само і зниження рівня відповідальності підприємства за виконання зобов'язань перед постачальниками і споживачами. На макроекономічному рівні, недосконалість системи інституційного середовища створює проблеми на промислових підприємствах, а ігнорування взаємодії макроекономічних і мікроекономічних чинників, у свою чергу, створює досить серйозні перешкоди, що стримують зростання їх інноваційної активності [28, с. 45].

Відповідно до підходу, прийнятим в стратегічному менеджменті (SNW-аналіз), фактори макросередовища і мікросередовища діляться на три основні групи, за характером впливу на інноваційну діяльність, і на інноваційну активність підприємств, зокрема:

1. Стимулюючі інноваційну активність чинники;
2. Нейтральні чинники;
3. Стримуючі (гальмуючі) інноваційну активність чинники [11, с. 74].

Так як вплив нейтральних факторів практично не позначається на результатах діяльності підприємств, найбільш важливими є фактори першої та третьої груп, які здійснюють стимулюючий і стримуючий інноваційну активність вплив. Аналіз літератури з даного питання дозволив визначити найбільш значущі фактори даних груп, представлені в табл. 1.2.

Необхідно врахувати, що межа, яка розділяє стимулюючі і гальмуючі чинники є досить умовною. Фактори, які спочатку стримують інноваційну активність підприємства, можуть трансформуватися в стимул для її розвитку в певний період часу. У теперішній же час, поряд із загостренням ринкової конкуренції, посилилася тенденція державно-приватного партнерства за проектами різного масштабу, при цьому, необхідність розумного ступеню регулювання і організації інноваційних процесів з боку місцевих і державних органів влади, стає все більш популярною точкою зору.

Таблиця 1.2 – Гальмуючі і стимулюючі фактори інноваційну активність підприємств

Група факторів	Фактори, які гальмують інноваційну активність	Фактори, що стимулюють інноваційну активність
Економічні	Тривалий період окупності інноваційних проектів; Високий рівень ризиків, пов'язаних з інноваціями; Нестача коштів для фінансування; Невигідні умови кредитування	Зміна споживчого попиту; Збільшення рентабельності; Збільшення рівня конкурентоспроможності; Зростання вартості фірми
Технологічні	Проблематичність доступу до науково-технічних досягнень; Домінування інтересів поточного виробництва; Відсутність резервних потужностей.	Науково-технічні відкриття; Велика ступінь зносу обладнання.
Організаційно-управлінські	Консервативність і інертність менеджерів всіх рівнів; Встановлена організаційна структура компанії; Орієнтованість на сформовані ринки; Надмірна централізація; Нестача кваліфікованих кадрів; Складність узгодження інтересів учасників інноваційних процесів.	Гнучкість організаційної структури; Підвищення кваліфікації робітників; Використання матричної структури і децентралізація управління; Впровадження принципів проектного управління та формування цільових робочих груп
Правові	Недосконалість інституційного забезпечення та законодавства; Обмежена кількість державних програм підтримки інновацій	Заохочувальні законодавчі заходи інноваційної діяльності; Державна підтримка розвитку інноваційної системи
Соціально-культурні	Зниження креативної складової в діяльності; Прагнення уникнення ризиків; Боязнь невизначеності і зміни статусу	Визнання широким загалом; Моральне заохочення учасників інноваційного процесу; Забезпечення можливостей самореалізації

Складено на основі [33]

Державне регулювання і координацію інноваційних процесів доцільніше розділити на два паралельні напрямки, які передбачають стимулювання інноваційної активності, і усунення бар'єрів на шляху розвитку державної інноваційної політики, відповідно. Завдання інноваційного розвитку конкретних підприємств слід вирішувати аналогічним чином, по двох паралельних напрямках. Тобто, рівноцінними і значущими для підприємства повинні бути і чинники, що стимулюють його інноваційну активність, і фактори, які її гальмують.

Реалізація даного підходу може викликати великі труднощі, з огляду на ресурсні обмеження багатьох дрібних і середніх підприємств, які становлять більшість в переробних галузях промисловості. При такій ситуації доцільно розглянути питання про вибір і використання одного з двох альтернативних напрямків [36, с. 97].

З огляду на сформованих в ринковому середовищі умов, орієнтованість на усунення факторів, що гальмують інноваційний розвиток повинна бути пріоритетом в найближчій перспективі. Зниження наслідків або усунення впливу цих факторів, дозволяє підприємству створити більш сприятливі для зростання підприємницької та інноваційної активності умови, і дасть йому можливість сформулювати інноваційну політику, активно використовуючи групи стимулюючих факторів.

Для підприємства, зниження або усунення впливу негативних факторів на інноваційну активність повинно бути одним із головних завдань його розвитку. Забезпечення конкурентних переваг та сталий розвиток, здійснюється з урахуванням даних факторів і створенням необхідних умов і впровадженням інновацій при різних аспектах функціонування промислових підприємств [45, с. 64].

Для приватних інвесторів і держави, результат оцінки інноваційної активності організації так само має інтерес.

Підприємство здійснює вибір стратегічного розвитку в інноваційній сфері, займається визначенням і отриманням вигод від їх впровадження. Приватні інвестори приймають рішення про фінансову підтримку організацій, які є

найбільш привабливими з точки зору створення, освоєння і реалізації нових продуктів, послуг або процесів на ринку. Держава займається регламентуванням, підтримкою і допомогою при створенні інноваційних напрямків розвитку, підприємств і кластерів, створенням комплексу заходів, спрямованих на стимулювання наукових досліджень і розробок, своєчасно і цілеспрямовано створюючи умови для подолання негативного впливу зовнішніх факторів і сприяючи більш активному економічному зростанню на основі ефективної національної інноваційної політики [17, с. 67].

Роль інновацій в досягненні конкурентних переваг, безумовно, очевидна. Інноваційна активність підприємств виступає визначальним фактором, що обумовлює економічне зростання, якісні зміни і зміцнення економічної самостійності. Очевидно, інноваційна активність підприємств є основою активізації конкурентних переваг.

Цілями підприємств, що впроваджують інновації, можуть бути ефективність, продукція, ринки, якість або здатність до навчання та здійснення змін [24]. Мотивами реалізації підприємствами інновацій можуть бути :

1) підвищення попиту на вироблену продукцію і зниження витрат, що забезпечить нові переваги і відкриє нові можливості для підприємства;

2) підвищення конкурентоспроможності як наслідок отримання більшої частки ринку і бажаного прибутку;

3) необхідність модернізації. Інновації в даному випадку будуть збільшувати економічні результати і здатність підприємства до переоснащення основних фондів. Нове обладнання відкриває можливості для удосконалення, поліпшення якісних характеристик продукції, що випускається і виробництва нових видів продукції, а інноваційні підходи до управління відкривають нові перспективи створення і покупки інновацій;

4) поліпшення якості продукції (послуг), що випускається шляхом поліпшення технологій виробництва, купівля патентів або розробка новітніх технологій на базі власних НДДКР;

5) впроваджена інновація може бути вимушеною реакцією для підтримки

рівня конкурентоспроможності та пошуку нових конкурентних переваг. А можуть стати способом підвищення конкурентоспроможності і підняття планки серед конкурентів, просуваючи високі стандарти і забезпечуючи лідерські стратегічні позиції в галузі;

6) здійснення інноваційної діяльності для підтримки іміджу компанії, і як наслідок завоювання лідерської позиції на ринку, в галузі;

7) розробка нової продукції і процесів, що не мають аналогів;

8) задоволення зростаючих бажань і потреб покупців і як наслідок розширення частки ринку за допомогою залучення нових клієнтів [44, с. 69].

Проблема українських підприємств полягає в тому, що підтримати стійке зростання інноваційної активності в наступні роки буде дуже складним завданням. Тому зростає роль держави, як надійного партнера, здатного допомогти компаніям як мінімум залишитися на тому ж рівні інноваційного розвитку. Для цього необхідно розробити заходи з підтримки промисловості. Одним з дієвих механізмів підтримки, є надання фінансової допомоги підприємствам, але зважаючи на обмеженість бюджету країни, знецінення курсу гривні це буде складно.

Наслідки економічної рецесії відчують багато промпідприємств. Багато з підприємств залишаються без обігових коштів. Існуюча політика взаємодії держави і компаній, що працюють на державне замовлення, залишає бажати кращого [43, с. 678].

Головною метою підприємств у сформованій економічній ситуації буде як максимум збереження обсягів виробництва, прибутку на докризовому рівні, а як мінімум уникнення банкрутства. Тому в таких умовах процес реалізації підприємствами інноваційної активності буде гальмуватися.

Отже, інноваційна активність характеризує готовність до оновлення основних елементів інноваційної системи, а також сприйнятливість до всього нового. За її допомогою визначається вид інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність характеризується складом певних дій, які необхідні для реалізації певної технології.

1.2 Особливості організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства

Процес створення інновації і перетворення її в новий продукт пов'язує споживача, виробника і розробника інновації. Розвиток інноваційної діяльності змушує споживачів значно швидше сприймати нові продукти і також відмовлятися від них. Це призводить до зникнення з ринку різних категорій товарів і послуг. В процесі перетворення інновації в новий продукт, представлений споживачам, беруть участь три основних аспекти діяльності: маркетинг, розробка продукту, виробництво.

При реалізації цих аспектів підприємство стикається з низкою проблем: необхідно налагодити зв'язок між підрозділами підприємства, залучених до роботи; тривалість самого процесу створення нового продукту; постійний контроль проекту [26, с. 89].

В рамках підприємства можна виділити чотири основних напрямки розвитку інноваційної активності:

- забезпечення наукових досліджень і розробок;
- формування конкурентних переваг, пов'язаних зі створенням нового продукту або послуг;
- розробка стратегії інноваційного розвитку;
- створення нових технологій.

Основні етапи розвитку інноваційної активності можна сформулювати наступним чином: генерація ідеї нововведення, вибір ідеї нового продукту, формування ідеї нового продукту, економічний аналіз, створення нового продукту, тестування і запуск у виробництво [24, с. 67].

Найбільш важливим при розробці нового продукту є процес створення інновацій, який безпосередньо залежить від рівня інноваційного розвитку підприємства.

Забезпечення наукових досліджень і розробок як перший напрямок

інноваційного розвитку – це, перш за все, створення і реалізація проектів і здійснення заходів щодо проведення прикладних наукових досліджень; аналіз інформаційних і статистичних джерел; контроль проведення досліджень; документальне оформлення розробок [34, с. 99].

До основних напрямів розвитку інноваційної активності відносяться:

1. логічно і документально підтверджена аргументація корисності для споживачів (держави і підприємств) інноваційної діяльності, що вимагає адекватної винагороди (фінансування);
2. обґрунтування і вибір найбільш раціональних інноваційних рішень при складанні планів науковими та венчурними організаціями та формуванні державних науково-технічних програм;
3. обґрунтування вигідності інвестицій в конкретні інноваційні проекти;
4. оплата і стимулювання інноваційної діяльності;
5. захист інтелектуальної власності;
6. обґрунтування цін на ринку науково-технічної продукції;
7. виявлення та аналіз тенденцій розвитку науки і техніки.

Розвиток інноваційної активності відображає узагальнене теоретичне уявлення про напрям стратегічного розвитку підприємств, потенційної можливості зростання ефективності виробництва і підвищенні довгострокової конкурентоспроможності за рахунок освоєння нових науково-технічних досягнень [8, с. 189].

Основне призначення інноваційного розвитку полягає в тому, щоб теоретично визначити перспективи й показати шляхи практичного подолання головних проблем інноваційної пасивності підприємств, а також сприяти створенню нового.

В цілому всі стратегії розвитку інноваційної активності можна розділити на дві основні групи:

1. пов'язані зі зміцненням позицій існуючої продукції на даному ринку;
2. пов'язані з розширенням фірми, створенням нового продукту і виходу з ним на новий ринок [17, с.56].

При розгляді інноваційної діяльності підприємства найбільш важливим є формування умов розвитку, які сприяють зростанню інноваційної активності, які представлені на рис 1.1.

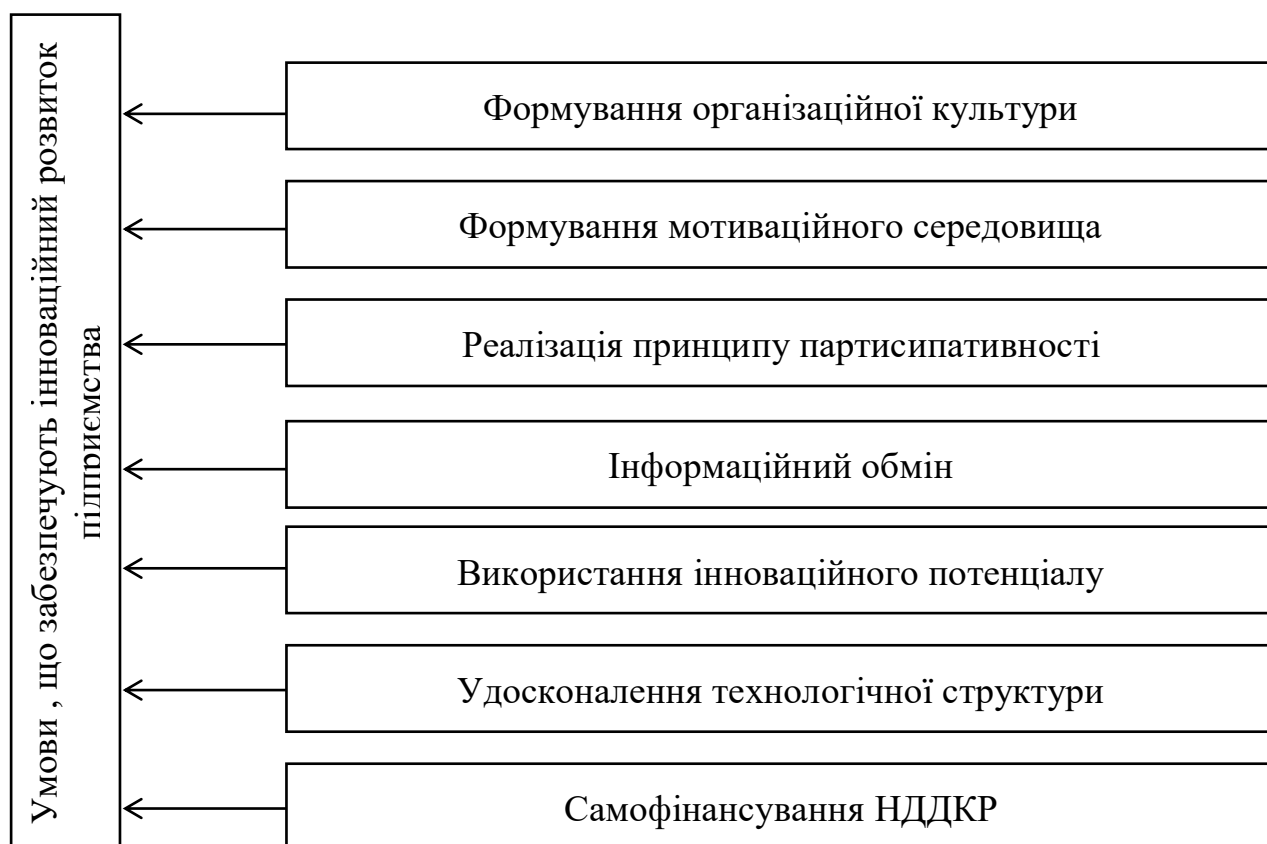

Рисунок 1.1 - Умови, що забезпечують розвиток інноваційної активності підприємства

(складено на основі [26])

Організаційна культура – сукупність цінностей установок, норм і правил, що сприяють саморозвитку. Вона створює внутрішній потенціал і сприяє створенню потужного інноваційного потенціалу.

Формування мотиваційного середовища – сукупність заходів по залученню персоналу в процес саморозвитку; формування стійкої мотивації для професійного росту співробітників [19, с. 74].

Принцип партисипативності – стимулювання персоналу до участі в прийнятті управлінських завдань (проблем), тобто залучення працівників в управління.

Інноваційний потенціал визначається інноваційними можливостями, реалізація яких дозволяє забезпечувати саморозвиток підприємства шляхом здійснення інноваційної діяльності.

Удосконалення технологічної структури, орієнтоване на сучасні наукові розробки.

Самофінансування НДДКР – фінансування витрат на НДДКР за рахунок власних коштів.

Основою для аналізу рівня інноваційного розвитку та науково-технічного прогнозу для виявлення пріоритетних напрямків розвитку виробництва служить прогноз економічного становища підприємства. Класично такий прогноз розробляється за напрямками: продукція, технологія, функції. За результатами досліджень проводиться оцінка більш приватних аспектів інноваційного розвитку і перспективних характеристик:

- ринкового потенціалу підприємства – виробника продукції, оцінка конкурентних позицій;
- фінансового становища і можливості зміцнити виробничу базу;
- фінансових можливостей на основі зіставлення фактичного розміру прибутку від реалізації виробленої продукції, для досягнення якого і необхідно освоєння нових продуктів;
- зростання фінансових результатів при реалізації нової продукції.

Очікуваний технологічний розрив розраховується на основі даних про тенденції розвитку галузі та життєвого циклу інновацій, при цьому враховуються фактори, що впливають на здатність до технологічного розвитку, а також форми передачі і розповсюдженню технологій, найбільш прийнятні для конкретного виробника.

Аналіз технічного розриву, дозволяє аналізувати рівень загрози функціонального заміщення продукту, що розробляється [22, с. 64]

Основним етапом при формуванні інноваційної стратегії розвитку підприємства є розробка аналізу інноваційної активності підприємства. Таким чином, інноваційна активність підприємства, яка характеризується використанням

інноваційного потенціалу і рядом інших характеристик, визначає напрямки інноваційного процесу, який, в свою чергу, повинен бути керованим.

Зобразимо управління інноваційною активністю підприємства у вигляді схеми (рис. 1.2).

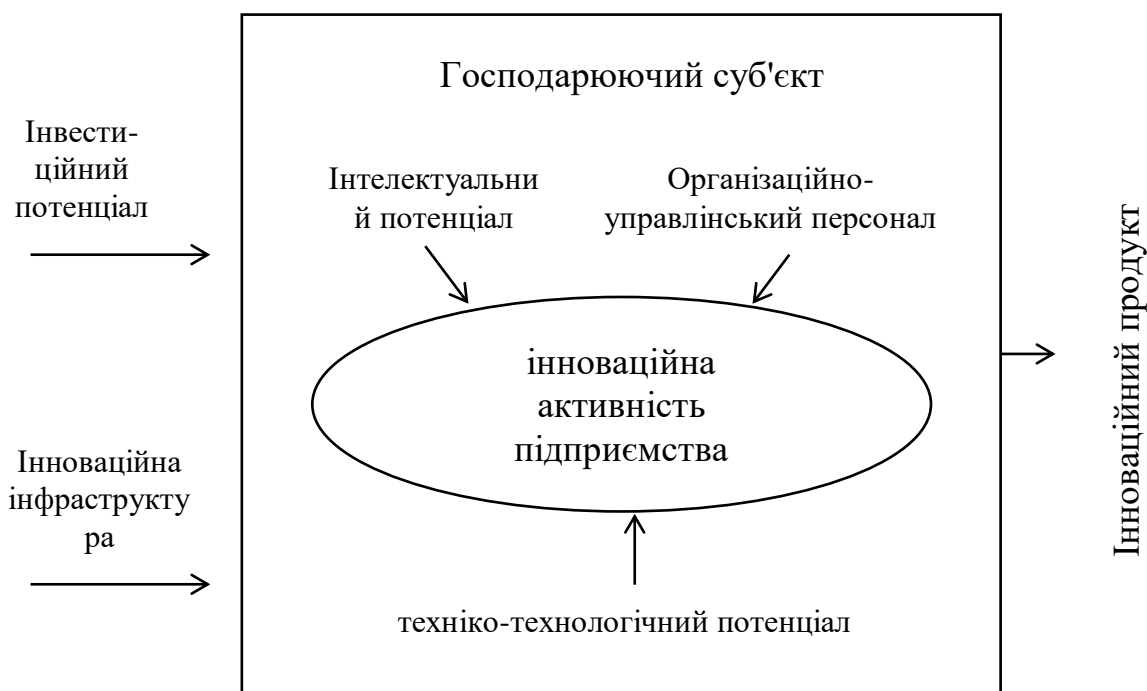

Рисунок 1.2 - Система управління інноваційною активністю підприємства
(складено на основі [34])

В системі управління інноваційною активністю можна виділити наступні підсистеми: керуючу і керовану. На рис. 1.3 представлена система управління інноваційною активністю підприємства.

Виділимо принципи системи управління інноваційною активністю підприємства:

- безперервного розвитку, який полягає в обліку і аналізі всіх змін;
- ефективності;
- комплексності, що враховує єдність всіх аспектів управління;
- динамічність, яка полягає в зміні елементів системи;
- цілеспрямованість, при якій здійснюється той вплив, який направлено на досягнення результату.

Рисунок 1.3 - Система управління інноваційною активністю підприємства
(складено на основі [34])

Оцінку інноваційної активності можна побудувати на аналізі стану діяльності підприємства безпосередньо в сфері НДДКР і взаємопов'язаних з нею структурних елементів. Залежно від ступеня поточного технологічного та виробничо-господарського розвитку здійснюється вибір або стратегії лідера, а значить, розробки принципово нових продуктів або стратегії послідовника, тобто впровадження поліпшують технологій. Для розробки такого методу можна використовувати класифікацію елементів інноваційної інфраструктури, яка дозволяє відповісти на питання, яким необхідний початковий або стартовим капіталом в сфері НДДКР має володіти підприємство, щоб ефективно залучати нові або удосконалять технології в господарський оборот (табл. 1.3).

Виділені в класифікації елементи можна охарактеризувати як мінімально необхідний «набір» інфраструктурних складових, яким підприємство повинно володіти, той початковий рівень розвитку, який підприємству необхідно досягти, щоб ефективно здійснювати розробку і реалізацію продуктових і технологічних інновацій. Ці структуровані елементи інноваційної інфраструктури можуть стати

змістовною основою для розробки економічних показників оцінки інноваційної активності підприємств.

Таблиця 1.3 - Елементи інноваційної інфраструктури підприємства

Елементи інноваційної інфраструктури	Інновації	
	базисні	поліпшуючі
Інноваційно-орієнтовані підрозділи	Власне науково-дослідний підрозділ, конструкторський відділ, відділ головного технолога, лабораторія контролю якості продукції, відділ маркетингу нової продукції, патентний відділ	Власне підрозділ, відділ головного технолога, лабораторія контролю якості продукції, група з розвитку нової продукції
Професійний кадровий склад	Лідер-новатор; кадри, які мають спеціальну освіту і досвід проведення НДР; фахівці в сфері маркетингу, планування і прогнозування прихованих потреб покупців	Персонал, зацікавлений в інноваціях; кадри, що мають спеціальну освіту та досвід проведення ДКР; аркетологи
Фінансові ресурси	Державні, грантові, інвестиційні, власні, позикові, залучені	Власні, позикові, залучені
Матеріально-технічне оснащення	Дослідно-приладова база, пілотні установки, дослідницьке, експериментальне і лабораторне обладнання	Пілотні установки, лабораторне обладнання
Інтелектуальна власність	Винаходи, товарні знаки і знаки обслуговування, промислові зразки, корисні моделі, ноу-хау, інноваційні програми і плани-проекти	Корисні моделі, ноу-хау, бізнес-плани освоєння інновацій
Додаткові джерела підвищення результатів інноваційної діяльності	Патентно-ліцензійний і інформаційний відділи; партнерські і особисті зв'язки з НДІ, вузами, в т.ч. зарубіжними; ресурс площ, досвід управління проектами; відділ стратегічного розвитку; відділ конкурентної розвідки	Досвід управління проектами, стратегічне управління підприємством

Складено на основі [26]

При проведенні оцінки інноваційної активності використовуються принципи аналізу фінансово-економічного стану і особливості системи ділової активності підприємств [27, с. 54]. Аналогічним чином тут також можна здійснювати розрахунок коефіцієнтів і проводити їх порівняння з встановленими величинами. Залежно від поточного стану підприємства і його досягнутих результатів в інноваційній сфері, а також їх співвідношення з еталонними показниками вибирається стратегія лідера чи послідовника. Базовими, порівняльними величинами можуть бути показники за минулий період (або по минулим

інноваційним проектам), середньогалузеві значення або значення показників у конкурентів. Можливі варіанти порогових показників інноваційної активності для вибору стратегій інноваційного розвитку слід вважати орієнтовними і наближеними до еталонних. В рамках моніторингу з аналізу доцільно виключати абсолютні показники, наведені в вартісному вираженні для вирівнювання умов.

Ще одним методом оцінки організаційно-економічного забезпечення є виявлення стратегії підприємства. У інноваційному розвитку існує два типи компаній: лідери та послідовники. Залежно від стратегії, підприємства можна вирахувати до якого типу відноситься підприємство. Для цього пропонується провести аналіз за допомогою коефіцієнтів, які наведені нижче. Наведені показники характеризують підприємство з точки зору організаційного та фінансового забезпечення інноваційного розвитку, тому їх доцільно використовувати при оцінці [10].

Показники інноваційної активності підприємства [33, с. 47]:

– K_{iv} – коефіцієнт забезпеченості інтелектуальною власністю. Він визначає наявність у підприємства інтелектуальної власності та прав на неї у вигляді патентів, ліцензій на використання винаходів, свідоцтва на промислові зразки, корисні моделі, програмні засоби, товарні знаки і знаки обслуговування, а також інших, аналогічних з перерахованими, прав і активів, необхідних для ефективного інноваційного розвитку.

В даному аналізі відношення перерахованих ресурсів до інших необоротних активів $A_{на}$ підприємства може вказувати на ступінь його оснащеності і озброєності інтелектуальним капіталом, в порівнянні з іншими основними засобами виробництва. Величина K_{ic} має наступний вигляд:

$$K_{ic} = B_i / A_{на}, \quad (1.1)$$

де: B_i – інтелектуальна власність (рядок 1000 «Нематеріальні активи» І розділу балансу (звіту про фінансовий стан), грн.

$K_{iv} \geq 0,10 \dots 0,15$ – стратегія лідера;

$K_{iv} \leq 0,10 \dots 0,05$ – стратегія послідовника.

– $K_{пр}$ – коефіцієнт персоналу, зайнятого в НДР і ДКР. Цей коефіцієнт

характеризує професійно-кадровий склад підприємства. Він показує частку персоналу, що займається безпосередньо розробкою нових продуктів і технологій, виробничих і інженерним проектуванням, іншими видами технологічної підготовки виробництва для випуску нових продуктів або впровадження нових послуг, по відношенню до середньоспискового складу всіх постійних і тимчасових працівників, що обліковуються на підприємстві. Визначається за формулою:

$$K_{\text{пр}} = \Pi_3 / \text{Ч}_p, \quad (1.2)$$

де: Π_3 – кількість зайнятих в сфері НДР і ДКР, чол;

Ч_p – середня чисельність працівників підприємства, чол.

При цьому

$K_{\text{пр}} \geq 0,20 \dots 0,25$ – стратегія лідера;

$K_{\text{пр}} \leq 0,20 \dots 0,15$ – стратегія послідовника.

- $K_{\text{мн}}$ – коефіцієнт майна, призначеного для НДР і ДКР. Він показує частку майна експериментального і дослідного призначення, придбаних машин і устаткування, пов'язаних з технологічними інноваціями в загальній вартості всіх виробничо-технологічних машин і устаткування, за формулою:

$$K_{\text{мн}} = V_{\text{одп}} / \text{ОПН}$$

де: $V_{\text{одп}}$ – вартість обладнання дослідно-приладового призначення, грн;

$V_{\text{вп}}$ - вартість обладнання виробничого призначення, грн.

При цьому

$K_{\text{ні}} \geq 0,25 \dots 0,30$ - стратегія лідера;

$K_{\text{ні}} \leq 0,25 \dots 0,20$ - стратегія послідовника.

- $K_{\text{от}}$ – коефіцієнт освоєння нової техніки. Він характеризує здатність підприємства до освоєння нового обладнання і новітніх виробничо-технологічних ліній і розраховується зі співвідношення знову введених за останні три роки в експлуатацію основних виробничо-технологічних фондів порівняно з іншими засобами, включаючи будівлі, споруди, транспорт, за формулою:

$$K_{\text{от}} = \text{ОФ}_n / \text{ОФ}_{\text{ср}}, \quad (1.3)$$

де: ОФ_n – вартість нововведених основних фондів, грн;

$ОФ_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних виробничих фондів підприємства, грн.

При цьому

$Кот \geq 0,35 \dots 0,40$ - стратегія лідера;

$Кот \leq 0,35 \dots 0,30$ - стратегія послідовника.

– $К_{\text{оп}}$ – коефіцієнт освоєння нової продукції. Він оцінює здатність підприємства до впровадження інноваційної продукції або продукції, яка зазнала технологічних змін за формулою:

$$К_{\text{оп}} = ВР_{\text{нп}} / ВР_{\text{об}}, \quad (1.4)$$

де: $ВР_{\text{нп}}$ – виручка від продажів нової або удосконаленої продукції (робіт, послуг) і продукції (робіт, послуг), виготовленої з використанням нових або поліпшених технологій, грн;

$ВР_{\text{об}}$ – загальна виручка від продажу всієї продукції (робіт, послуг), грн.

При цьому

$К_{\text{оп}} \geq 0,45 \dots 0,50$ - стратегія лідера;

$К_{\text{оп}} \leq 0,45 \dots 0,40$ - стратегія послідовника.

- $К_{\text{ір}}$ – коефіцієнт інноваційного росту. Він визначає стійкість технологічного росту і виробничого розвитку і свідчить про досвід підприємства по управлінню інноваційними проектами. Показує частку коштів, що виділяються підприємством на власні і спільні дослідження з розробки нових технологій, навчання і підготовку персоналу, пов'язаного з інноваціями, господарські договори з проведення маркетингових досліджень, в загальному обсязі всіх інвестицій (в тому числі капіталоутворюючих і портфельних) за формулою:

$$К_{\text{ір}} = I_{\text{с}} / I_{\text{ів}}, \quad (1.5)$$

де $I_{\text{с}}$ – вартість науково-дослідних і навчально-методичних інвестиційних проектів, грн;

$I_{\text{ів}}$ – загальна вартість інших інвестиційних витрат, руб.

При цьому

$К_{\text{ір}} \geq 0,55 \dots 0,60$ - стратегія лідера;

$К_{\text{ір}} \leq 0,55 \dots 0,50$ - стратегія послідовника.

Значення для розрахунку показників відображені в бухгалтерській і статистичній звітності підприємства [24, с. 57].

Використання описаного методу на етапі розробки стратегічних планів дозволяє підприємствам оцінити свою поточну інноваційну активність і врахувати ці показники при прийнятті рішень про направлення подальшого інноваційного розвитку. На етапі реалізації стратегій інноваційного розвитку така оцінка багато в чому дозволить уникнути нераціонального використання фінансово-економічних ресурсів і покаже шляхи нарощування інноваційної сфери.

Для всебічного аналізування стану інноваційно-інвестиційної діяльності важливе значення має кількісне оцінювання ступеня інноваційної та інвестиційної активності цих підприємств. Зокрема, з метою оцінювання останнього пропонується застосувати індекс інвестиційної активності (I_{ia}), який обчислюється за такою формулою [10]:

$$I_{ia} = (B_d + Z_d) : (Z_n + Ч_n), \quad (1.5)$$

де B_d – обсяги інвестицій, які було вкладено в основний капітал підприємства за певний період за рахунок внутрішніх джерел коштів, грн;

Z_d – обсяги інвестицій, які було вкладено в основний капітал підприємства за певний період за рахунок зовнішніх джерел коштів, грн.;

Z_n – сума нарахованого зносу необоротних активів підприємства за даний період, грн.;

$Ч_n$ – чистий прибуток підприємства за даний період, грн.

Зазначимо, що формула 1.5 може бути використана, насамперед, для прибуткових підприємств, в яких величина $Ч_n$ є додатною [10].

Залежно від значення показника (1) можна запропонувати таку градацію рівня інвестиційної активності підприємства [10]:

- недостатній рівень інвестиційної активності, якщо виконується умова:

$$0 \leq I_{ia} < \frac{Z_n}{Z_n + Ч_n}, \quad (1.6)$$

- низький рівень інвестиційної активності, коли виконується умова:

$$\frac{Z_n}{Z_n + Ч_n} \leq I_{ia} < \frac{Z_n + 0,5 + Ч_n}{Z_n + Ч_n}, \quad (1.7)$$

середній рівень інвестиційної активності підприємства, коли:

$$\frac{3_n + 0,5 + \chi_n}{3_n + \chi_n} \leq I_{ia} < 1, \quad (1.8)$$

- високий рівень інвестиційної активності підприємства, за якого

$$I_{ia} \geq 1$$

Іншим можливим напрямом використання оцінки інноваційної активності можуть стати процеси передачі інтелектуальної власності. Йдеться про реалізацію наукового підходу в інноваційній діяльності, коли нові технології створюються вченими-винахідниками, а потім передаються підприємствам в господарський оборот на основі ліцензійних угод. При комерціалізації нових технологій на такій основі фахівцями з управління інтелектуальною власністю [7] особливо підкреслюється важливість врахування внутрішньої політики підприємства-ліцензіата в інноваційній сфері.

На етапі підготовки ліцензійних угод необхідно аналізувати попередній досвід і поточні можливості потенційних ліцензіатів з освоєння інновацій. При пошуку і оцінці потенційних покупців технології, її творцям поряд з іншими методами можуть багато в чому допомогти принципи аналізу інноваційної активності підприємств.

У стратегічному менеджменті оцінка інноваційної активності може знайти застосування на етапі формування стратегічного поведіння підприємства на ринку. Поряд з таким відомим методом стратегічного планування, як SWOT-аналіз[8], проведення оцінки інноваційної активності може допомогти господарюючим суб'єктам у виборі корпоративних стратегій. При аналізі господарської діяльності підприємств методи оцінки ділової активності, фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності можуть бути, в свою чергу, також доповнені методами оцінки інноваційної активності.

Наступним етапом аналізу є обробка даних за допомогою статистичних показників і розрахунків темпів зміни показників. Застосування моніторингу на практиці дозволяє встановити взаємозв'язок між процесом реалізації загальної стратегії підприємства і стратегією інноваційного розвитку, що сприяє розробці

нового продукту. Головними підходами для організації управління інноваційною активністю підприємства є такі підходи: системний, процесний, структурний.

Системний підхід управління інноваційною активністю підприємства передбачає виявлення всіх чинників, що впливають на цей процес, всіх зв'язків і залежностей, які формують процес управління, специфіки та обов'язкових умов здійснення керуючих впливів. Це вимагає обов'язкового розгляду, по-перше, невизначеності як визначального фактору в управлінні інноваційною активністю; по-друге, можливості застосування оптимізаційних методів і моделювання як інструменту апарату управління, в тому числі їх методологічні обмеження, по-третє, розглядом можливих підходів в управлінні, які враховують специфіку та особливості інноваційного процесу.

Процесний підхід – підхід до управління інноваційною активністю, заснований на виділенні і розгляді її бізнес-процесів, кожен з яких протікає у взаємозв'язку з іншими бізнес-процесами підприємства. Набір бізнес-процесів підприємства являє собою систему або мережу, яка охоплює процеси виробничого циклу, а також процеси управління[14].

Рівень інноваційної активності підприємства залежить від характеру стратегічного розвитку, в першу чергу від ефективності методів управління, з урахуванням найважливішого чинника інноваційної активності – людського капіталу підприємства, так використовуючи наукові знання і їх трансформацію в інноваційні наукомісткі технології, і технологічні рішення можна значно збільшити рівень інноваційної активності.

Управління інноваційною активністю має враховувати всі підсистеми підприємства, для того, щоб інноваційний розвиток широко впроваджувався в усі підсистеми підприємства. Необхідно створити системи обліку та моніторингу інновацій та інноваційної активності промислового виробництва [26, с.87].

Отже, найважливішим завданням на підприємстві, в рамках управління інноваційною активністю, є формулювання основних завдань розвитку, а так само визначення джерел фінансування.

Висновки до розділу

1. В першому розділі дипломної роботи досліджено теоретичні основи інноваційної активності підприємства. В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

2. Інноваційна активність в сучасних умовах набуває все більшої значущості, оскільки сприяє формуванню особливих конкурентних переваг. Під інноваційною активністю підприємства прийнято розуміти комплексну характеристику процесу генерації, впровадження та реалізації інновацій на підприємстві, основою якого є людський капітал, з метою якісної і кількісної зміни показників діяльності підприємства. При аналізі інноваційної активності, в основному, прийнято оцінювати розвиток інфраструктури підприємств в сфері науково-технічних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), а також визначати їх здатність по комерціалізації інновацій.

3. Основні етапи інноваційного процесу можна сформулювати наступним чином: генерація ідеї нововведення, вибір ідеї нового продукту, формування ідеї нового продукту, економічний аналіз, створення нового продукту, тестування і запуск у виробництво.

4. Розвиток інноваційної активності є узагальненим теоретичним уявленням про напрям стратегічного розвитку підприємств, потенційної можливості зростання ефективності виробництва і підвищенні довгострокової конкурентоспроможності за рахунок освоєння нових науково-технічних досягнень.

5. Головне призначення розвитку інноваційної активності полягає в тому, щоб теоретично визначити перспективи й показати шляхи практичного подолання головних проблем організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємств, шляхом реалізації заходів з покращення організації інноваційної діяльності, підвищення інноваційного потенціалу, матеріально-технічного та технологічного забезпечення підприємств.

2 ДІАГНОСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПрАТ «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»

2.1 Загальна характеристика підприємства та його інноваційної діяльності

Кондитерська Корпорація ROSHEN – один з найбільших світових виробників кондитерських виробів. Кондитерська Корпорація ROSHEN в рейтингу Global Top-100 Candy Companies займає 24-е місце .

ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» – одна з найстаріших фабрик корпорації. Сьогодні на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» працюють близько 800 чоловік, а її продуктивність може досягати 100 тон продукції на добу. На фабриці встановлено високоякісне обладнання як зарубіжних, так і вітчизняних виробників. Виробництво орієнтоване на виготовлення тортів, тістечок, кексів, мармеладу, пастили, зефіру, печива та крекерів, а також коробкових цукерок «Київ Вечірній». Серія тортів, що випускаються фабрикою, – це не тільки добре відомі і улюблені всіма «Київський» і «Празький», але і новинки виробництва – «Наполеон Рошен», «Медовик Рошен» та інші.

ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» сертифікована відповідно до вимог міжнародних стандартів якості ISO 9001: 2008 та безпеки продуктів харчування ISO 22000: 2005. Популярність і впізнанність продукції ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» – це результат роботи колективу, використання сучасного обладнання та високоякісної сировини.

Основні види діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» із зазначенням найменування виду діяльності та коду за КВЕД:

10.82 – Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів;

10.72 – Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання;

10.71 - Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання.

Основні види продукції ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» та обсяги виробництва за звітний рік:

- 1) Глазовані (шоколадні.цукерки), 506 тон;
- 2) Мармелад, 1 207 тон;
- 3) Печиво, 15 397 тон;
- 4) Крекер, 4 843 тон;
- 5) Торти, 5 106 тон

ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» прагне не тільки постійно створювати нові оригінальні продукти з використанням сучасних технологій та якісних інгредієнтів, а й вдосконалювати процес виробництва з метою оптимізації природних ресурсів. Підприємство планує розширення асортименту, зменшення собівартості продукції, покращення якості продуктів харчування. Для цього значні зусилля будуть спрямовуватись на оптимізацію логістики підприємства, раціональне використання теплоенергетичних ресурсів, механізацію та автоматизацію виробничих процесів та модернізацію.

На діяльність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» суттєво впливає економічний та фінансовий стан вітчизняного виробника та споживача, оскільки обсяг реалізації підприємства, як постачальника залежить від попиту споживача та його платоспроможності. Крім того на ринку збуту з кожним роком зростає конкуренція. Фінансові показники господарства в великій мірі залежать від обсягу виробництва та реалізаційних цін на вироблену продукцію. Суттєвий вплив на діяльність товариства має недосконала законодавча база, податкова політика держави.

На підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» лінійна структура управління – управління проводиться одним керівником, який приймає рішення по всім питанням, несе повну відповідальність за результати діяльності. Середньорічна чисельність персоналу становить 744 чол.

Ефективність виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київська

кондитерська фабрика «Рошен» характеризується системою техніко-економічних показників (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 - Основні економічні показники діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Зміни в абсолютних величинах		Темпи зростання (зниження)	
				2019 р. від		2019 р. у % до	
				2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.
Капітал (станом на кінець періоду)							
Загальний капітал, тис. грн.	659017	793915	991724	332707	197809	150,5	124,9
Власний капітал, тис. грн.	535175	537942	549086	13911	11144	102,6	102,1
- у тому числі: власний оборотний капітал	-4280	-129716	-319729	-315449	-190013	7470,3	246,5
нерозподілений прибуток або непокриті збитки, тис. грн.	354887	357458	368464	13577	11006	103,8	103,1
Позиковий капітал, тис. грн.	123842	255973	442638	318796	186665	357,4	172,9
- у тому числі: поточна кредиторська заборгованість	119170	248720	432100	312930	183380	362,6	173,7
Ресурси							
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	589690,5	638830	649875	60184	11044,5	110,2	101,7
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	92337,5	87615,5	92505,5	168	4890	100,2	105,6
у тому числі запасів	8684	8442,5	8889	205	446,5	102,4	105,3
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	761	783	744	-17	-39	97,8	95,0
Фонд оплати праці, тис. грн.	105721	125896	184852	79131	58956	174,8	146,8
Економічні показники							
Дохід від продажу продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	232312	259205	373344	141032	114139	160,7	144,0
Разом сукупний дохід за рік, тис. грн.	232320	259258	373344	141024	114086	160,7	144,0
Собівартість проданої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	204239	228412	318238	113999	89826	155,8	139,3
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	28073	30793	55106	27033	24313	196,3	179,0
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток), тис. грн.	3919	2768	11125	7206	8357	283,9	401,9
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток), тис. грн.	10362	3781	11887	1525	8106	114,7	314,4
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток), тис. грн.	4881	3896	13077	8196	9181	267,9	335,7
Середньомісячна заробітна плата, грн. і коп.	11,58	13,40	20,70	9,1	7,3	178,8	154,5

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

За даними табл. 2.1 підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика

«Рошен» є прибутковою. Протягом досліджуваного періоду виручка від реалізації продукції збільшилася на 141032 тис. грн (160,7%). У свою чергу собівартість реалізованої продукції збільшилася на 113999 тис. грн (155,8%). Темп зростання собівартості реалізованої продукції є повільнішим у порівнянні з темпом зростання чистого доходу від реалізації продукції, що є позитивною тенденцією. Чисельність працівників підприємства дещо скоротилася з 761 чол. до 744 чол. Витрати на оплату праці мають тенденцію до зростання, проте середньорічна заробітна плата в 2017 році зменшилася. Коефіцієнт співвідношення темпів росту продуктивності праці та середньорічної заробітної плати в 2018 році становив 1,12, а в 2019 році – 0,98, що означає продуктивність праці в 2019 році повільніше зростала, ніж оплата праці. Питомі витрати на одну гривну продукції складають 0,85 грн, що на 0,03 грн менше ніж у попередні роки. Дебіторська заборгованість в 2019 році становила 77790 тис. грн, що на 35 тис. грн менше ніж у попередній рік. Кредиторська заборгованість в 2019 році становила 401601 тис. грн, що на 186537 тис. грн менше ніж у попередній рік. Чистий фінансовий результат прибуток (збиток) в 2019 році склав 11125 тис. грн, що на 8357,0 тис. грн, більше ніж у попереднім роком.

Розглянемо рентабельність підприємства. Для цього обчислюються відносні показники ефективності: рентабельність (яка іноді ототожнюється з прибутковістю і дохідністю) та окупність (покриття) (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка показників рентабельності підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Показники	Рік			Абсолютні відхилення, +/- 2019 року	
	2017	2018	2019	2017	2018
1. Рентабельність обороту, %	1,69	1,07	2,98	-0,62	1,91
2. Рентабельність операційних витрат, %	1,39	0,93	3,06	-0,45	2,13
3. Рентабельність оборотних активів, %	4,24	3,16	12,03	-1,08	8,87
4. Рентабельність основних засобів, %	0,66	0,43	1,71	-0,23	1,28
5. Рентабельність активів, %	0,57	0,38	1,25	-0,19	0,87
6. Прибутковість активів, %	0,72	0,54	1,46	-0,18	0,93
7. Економічна рентабельність, %	0,72	0,54	1,62	-0,18	1,09
8. Фінансова рентабельність, %	0,74	0,52	2,05	-0,22	1,53

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність

вкладення коштів в підприємство та ефективність їх використання. Цей показник цікавить у першу чергу акціонерів і майбутніх інвесторів, оскільки він визначає верхню межу дивідендів. Рентабельність оборотних активів – чим вище значення цього коефіцієнта, тим більш ефективно використовуються оборотні кошти. Рентабельність оборотних активів в 2019 року становила 1,55%, що 0,1,91 п більше ніж у 2018 році та на 0,62% менше у порівнянні з 2017 роком. Рентабельність основних засобів – вказує на частку прибутку підприємства, отриманого за рік, від вартості основних засобів. В 2019 році показник становив 1,71% що 1,28 п. більше ніж у 2017 році та на 0,23% менше у порівнянні з 2017 роком.

Рентабельність активів за чистим прибутком визначає частку чистого прибутку підприємства. Коефіцієнт показує, скільки чистого прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи підприємства. Рентабельність активів у 2017 році становить 0,57%, в 2018 році цей показник зменшився на 0,19% і становив 0,38%, в 2019 році цей показник збільшився до 1,25%. Отже значення коефіцієнту в 2019 році на рівні 1,25%, показує, що 100 гривень вкладені в активи підприємства 1,25 копійки прибутку. Така тенденція пов'язана зі зміною розміру чистого прибутку, який на 2019 рік склав 11125 тис. грн. Економічна рентабельність показує величину прибутку, яку отримає підприємство (організація) на одиницю вартості капіталу (усіх видів ресурсів організації в грошовому вираженні, незалежно від джерел їх фінансування). На підприємстві протягом досліджуваного періоду даний показник збільшився на 1,09 п.п. та в 2019 році становив 1,62%. Фінансова рентабельність характеризує ефективність використання активів (капіталу) підприємства, загальну вартість активів, основного та оборотного капіталу, власного капіталу акціонерів тощо. На підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» фінансова рентабельність становила 2,05% в 2019 році, що є більшим на 1,53 в.п. у порівнянні з попереднім роком та на 1,31 п.п. більше ніж у порівнянні з 2017 роком.

Рівень інноваційної активності підприємства визначається як здатність

підприємства забезпечувати такий рівень оновлення своєї діяльності (вироблених товарів і послуг), який необхідний для завоювання або утримання конкурентних позицій в реально створених умовах ринку.

Здатність підприємства забезпечувати достатній рівень інноваційної активності без порушення стабільності виробництва визначається наявністю і поєднанням ряду факторів, що є об'єктами періодичного моніторингу, результати якого лягають в основу реалізованого інноваційного управління виробництвом.

Вивчення інноваційної активності як економічної категорії ґрунтується на наявності і достатності ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності. Однак слід зауважити, що ці дві характеристики не відображають спроможність підприємства створювати та впроваджувати нововведення. Більш глибоке уявлення про інноваційний потенціал має враховувати сприйнятливість організації до інновацій. В оцінках інноваційного потенціалу використовують переважно статистичні показники, які стосуються характеристики науково-технічної, технологічної та інших складових загального потенціалу підприємства, проте інноваційну складову відображують опосередковано або недостатньо.

Існує значна кількість методик оцінювання інноваційної активності підприємства об'єднувальною характеристикою яких є розчленування даної економічної категорії на складові з подальшим деталізованим розрахунком відповідних показників і узагальненням результатів в інтегральний показник. Ефективність інноваційного процесу залежить від стану інноваційного потенціалу підприємства основу якого складають наукові, фінансові, виробничі, кадрові, інформаційні складові [25].

Виходячи зі складових інноваційної активності підприємства, вважаємо за доцільне використовувати наступні показники оцінки інноваційного потенціалу підприємства:

- технічний потенціал;
- кадровий потенціал;
- науковий потенціал;
- фінансово-економічний потенціал;

- інформаційно-комунікаційний потенціал.

Розрахуємо рівень основних складових інноваційної активності підприємства. Проаналізуємо технічний стан підприємства та визначимо динаміку якості майнового стану підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Динаміка показників оцінки майнового стану ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Показники оцінки	2017	2018	2019	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2019/2017	2019/2018	2019/2017	2019/2018
1. Сума господарських коштів, які є в розпорядженні підприємства	659017	793915	991724	332707	197809	150,5	124,9
2. Питома вага активної частини необігових активів у структурі необігових активів	0,59	0,59	0,78	0,19	0,19	132,2	132,2
3. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,36	0,33	0,35	-0,014	0,019	96,2	105,7
4. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,64	0,67	0,65	0,014	-0,019	102,1	97,2
5. Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,146	0,153	0,265	0,118	0,112	181,0	173,4

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Розглянувши табл. 2.3, можна прослідкувати чіткі зміни в коефіцієнті оновлення основних засобів протягом досліджуваного періоду, підприємство активно оновлює засоби виробництва, що носить за собою позитивний характер, також ми бачимо, що зросла сума господарських коштів в 2019 році (24,9%) у порівнянні з 2017 роком, а також змінилася питома вага активної частини обігових активів у структурі необігових активів у 2019 році в порівнянні з 2017 роком, що є позитивним моментом в діяльності підприємства

Розглянемо ефективність використання основних засобів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки наведемо в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Ефективність використання основних засобів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Показники оцінки	2017	2018	2019	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2019/ 2017	2019/ 2018	2019/ 2017	2019/ 2018
1.Фондовіддача основних засобів, грн./грн.	0,26	0,25	0,41	0,15	0,16	158,07	164,05
2.Фондомісткість	3,88	4,03	2,46	-1,43	-1,57	63,26	60,96
3.Фондоозброєність	1185,3	1334,0	1232,6	47,35	-101,35	103,99	92,40
4. Коефіцієнт забезпеченості основними фондами	1,0	1,0	1,0	0,00	0,00	100,00	100,00

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Фондовіддача показує, скільки приходить продукції на одиницю вартості основних виробничих фондів, які використовуються для її виробництва та реалізації.

Таким чином, встановлено що в 2019 році на кожну гривну вкладених в основні фонди отримано 0,41 тис. грн чистого доходу, в 2018 – 0,25 тис. грн, в 2017 році – 0,26 тис. грн. Збільшення показника викликане збільшенням чистого доходу від реалізації продукції на підприємстві на 60%.

Фондомісткість за досліджуваний період зменшилася з 3,88 у 2017 році до 2,46 у 2019 році.

Незначне зменшення персоналу на підприємстві викликало збільшення фондоозброєності персоналу до 1232,6 тис. грн/чол. з 1185,3 тис. грн/чол.

Оскільки інноваційний розвиток підприємств безпосередньо залежить від кваліфікації кадрів, то впровадження інновацій на виробництві повинно супроводжуватись створенням відповідної системи професійно-кваліфікаційної підготовки, перепідготовки та навчання кадрів.

Розглянемо характеристику керівного кадрового складу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 - Характеристику керівного кадрового складу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Посада	Вік, років	Базова освіта (ВУЗ)	Друга освіта (ВУЗ)	Стажування за кордоном	Вчений ступінь	Знання іноземної мови
Директор	40	КНЕУ	-	-	-	так
Головний інженер	39	КПІ	-	-	-	так
Заступник з економіки	35	ХНТУ	-	-	-	так
Керівник маркетингу	41	КНУ імені Тараса Шевченка	-	1 рік	-	так
Керівник НДДКР	51	КПІ	КНЕУ	2 міс.	-	так
Керівник по інформації комунікаціям	42	КНУ імені Тараса Шевченка	-	-	-	так
Головний технолог	53	ТДАТУ	-	-	-	-

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

За даними табл. 2.5 увесь керівний склад ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» має вищу освіту, а керівник НДДКР має дві вищі освіти. Стажування за кордоном проходили керівник маркетингу – 1 рік та керівник НДДКР – 2 місяці. Іноземними мовами володіють всі крім головного технолога. Вікова структура: з керівного кадрового потенціалу – 2 чоловіка до 40 років, п'ять осіб в межах від 40-55 років.

На наступному етапі проведемо характеристику персоналу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за загальною освітньою структурою (табл. 2.6).

За даними таблиці 2.9 на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» переважну частку займають працівники, що мають повну вищу освіту у 2015 році 44,3% (330 осіб), це керівники, спеціалісти та частина технічного та виробничого персоналу. Базову вищу освіту має 7 осіб, питома вага працівників з базовою вищою освітою становила 0,92%. Неповну вищу освіту мають 85 осіб (11,38%), неповну вищу освіту мають технічні та виробничі працівники. Спеціальну професійну підготовку персонал мають 314 осіб (42,22%).

Таблиця 2.6 – Характеристика та динаміка освітньої структури трудових ресурсів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Рівень освіти	2 017 р.		2018 р.		2019 р.		Відхилення питомої ваги у % 2015 р. від	
	кіль- кість, осіб	питома вага, %	кіль- кість, осіб	питома вага, %	кількість, осіб	питома вага,%	2 013р.	2 014р.
Середня освіта	9	1,17	9	1,17	9	1,18	0	0,02
Спеціальна професійна підготовка робітників (ПТУ),	267	35,13	309	39,45	314	42,22	7,1	2,77
Неповна вища освіта (вищі навчальні заклади I-II рівня акредитації – освітньо-кваліфікаційний рівень – «молодший спеціаліст»)	105	13,8	96	12,3	85	11,38	-2,4	-0,92
Базова вища освіта (вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації – освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр») з них:	3	0,42	7	0,87	7	0,92	0,5	0,04
Повна вища освіта (вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації – освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», «магістр»)	377	49,48	362	46,21	330	44,3	-5,2	-1,91
Разом	761	100	783	100	744	100	0	0

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Спеціальну професійну підготовку мають працівники виробничого персоналу. Із середньою освітою був 1 працівник протягом досліджуваного періоду.

За досліджуваний період питома вага працівників із спеціальною професійною підготовкою робітників збільшилися на 7,1%, а працівників з повною вищою освітою (вищі навчальні заклади III-IV рівня акредитації – освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст», «магістр») зменшилася на 5,2%.

Далі розглянемо фінансово-економічний потенціал підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» (табл.2.10).

Таблиця 2.7 – Фінансово-економічний потенціал підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	2	3	4	5
1	Частка обсягу інвестицій в основний капітал в обсязі реалізованої продукції (%)	56,74	61,48	64,98
2	Частка витрат на дослідження до обсягу реалізованої продукції (%)	3,4	3,6	4,2

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

За наведеними даними частка обсягу інвестицій в основний капітал в 2019 році становила 64,98%, що на 3,49% більше у порівнянні з 2018 роком та на 8,23% більше у порівнянні з 2017 роком.

Частка витрат на дослідження до обсягу реалізованої продукції в 2019 році становила 4,2%, що на 0,6% більше у порівнянні з 2018 роком та на 0,8% більше у порівнянні з 2017 роком.

За досліджуваний період частка користувачів персональними комп'ютерами збільшилася 1,7%, а частка користувачів мобільного зв'язку протягом досліджуваного період була без змін (табл. 2.8).

Таблиця 2.8 - Інформаційно-комунікаційний потенціал підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

№ п/п	Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.
1	2	3	4	5
1	Кількість ПК на 100 працівників	98	98	100
2	Частка користувачів ПК	15,6	15,6	17,3
3	Кількість абонентів мобільного зв'язку	8	8	8
4	Частка абонентів мобільного зв'язку у загальній чисельності працюючих	0,69	0,69	0,69

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Для комплексної оцінки стану інноваційного потенціалу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» узагальнимо систему показників запропонованих вище [18].

$$H_1 = \frac{\text{чисельність персоналу, зайнятий дослідженнями}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві}}, \quad (2.1)$$

$$H_1 = (8/744) = 0,01$$

Таблиця 2.9 - Система показників оцінки інноваційного потенціалу підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2019 рік

Група показника	Значення
Науковий потенціал (НП):	0,01
Коефіцієнт чисельності персоналу, що займається дослідженнями та розробками (Н1)	0,00
Коефіцієнт докторів та аспірантів у загальній чисельності персоналу (Н2)	0,01
2. Кадровий потенціал (КП):	
Коефіцієнт працюючих із вищою освітою у загальній чисельності персоналу (К1)	0,458
Відношення на підприємстві ступеня кваліфікованості виробничого персоналу (К2)	0,45
	0,004
3. Технічний потенціал (ТП):	1,915
Коефіцієнт придатності основних фондів (Т1)	0,65
Коефіцієнт оновлення основних фондів (Т2)	0,265
Коефіцієнт забезпеченості основними фондами (Т3)	0,1
4. Фінансово-економічний потенціал (ФЕП):	0,54
Частка обсягу інвестицій в основний капітал в обсязі реалізованої продукції (Е1)	0,52
Частка витрат на дослідження до обсягу реалізованої продукції (Е2)	0,02
5. Інформаційно-комунікаційний потенціал (ІКС)	2,0
Кількість ПК на 100 працівників (І1)	1,0
Частка абонентів мобільного зв'язку у загальній чисельності працюючих (І2)	1,0

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

$$H_2 = \frac{\text{чисельність докторів, аспірантів}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві}}, \quad (2.2)$$

$$H_2 = (0 / 744) = 0.$$

Розрахуємо показник наукового потенціалу підприємства

$$НП = 0,01 + 0 = 0,01$$

Показники кадрового потенціалу розраховуються за такими формулами[18]:

$$K_1 = \frac{\text{працюючі з вищою освітою}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві}}, \quad (2.3)$$

$$K_1 = (336 / 744) = 0,45$$

$$K_2 = \frac{\text{кількість учнів}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві}}, \quad (2.4)$$

$$K_2 = (3/744) = 0,004$$

$$K = K_1 + K_2 = 0,454 + 0,004 = 0,458$$

Розрахуємо показник технічного потенціалу[15]:

$$ТП = T_1 + T_2 + T_3$$

$$ТП = 0,65 + 0,265 + 1 = 1,915$$

Розрахуємо показники фінансово-економічного потенціалу:

$$E_1 = \frac{\text{Обсяг інвестицій в основний капітал}}{\text{обсяг випущеної продукції}}, \quad (2.5)$$

$$E_1 = (195165 + 0) / 373344 = 0,52$$

$$E_2 = \frac{\text{внутрішні витрати на дослідження і розробки}}{\text{обсяг випущеної продукції}} \quad (2.6)$$

$$E_2 = (7467) / 373344 = 0,02$$

Розрахуємо показник фінансово-економічного потенціалу за формулою[15]:

$$ФЕП = 0,52 + 0,02 = 0,54$$

Розрахуємо показники інформаційно-комунікаційної складової потенціалу[15]:

$$I_1 = \frac{\text{кількість ПК}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві, яким необхідне для користування}} \quad (2.7)$$

$$I_1 = (115/115) = 1,0$$

$$I_2 = \frac{\text{кількість абонентів мобільного зв'язку}}{\text{чисельність зайнятих на підприємстві}} \quad (2.8)$$

$$I_2 = (65/65) = 1,0$$

Розрахуємо показник інформаційно-комунікаційної складової потенціалу за формулою[15]:

$$ІКС = 1,0 + 1,0 = 2,0$$

Розрахуємо інтегральний показник для комплексної оцінки за формулою[15]

$$ІП = \sqrt[5]{0,01*0,458*1,915*0,54*2,0} = 0,39$$

Після підрахунку показника за даним методом можна оцінити інноваційний потенціал підприємства, використовуючи табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Оцінювання рівня інноваційного потенціалу підприємства

№ п/п	Показник інноваційного потенціалу, од	Рівень інноваційного потенціалу
1	$< 0,3$	Низький
2	$0,3 \leq І_{ппР} < 0,5$	Середній
3	$І_{ппР} \geq 0,5$	Високий

Джерело: [18, с.201]

За підрахунками можна охарактеризувати інтегральний показник (табл. 2.12). Він складає 0,39 що характеризує інноваційний потенціал підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» як середній.

Розглядаючи підприємство, правомірно говорити про наявність у нього загального або сукупного потенціалу і його складових, а саме: науково-технічного, виробничо-технологічного, фінансово-економічного, кадрового, інноваційного потенціалу. Всі частини загального (сукупного) потенціалу тісно пов'язані між собою. Ефективна реалізація спільного потенціалу залежить від стану як кожної з його частин, так і їх взаємодії. Саме збалансованість частин загального потенціалу є основною умовою повної його реалізації, оскільки відставання однієї з них виступає стримуючим фактором [17, с. 78], хоча дане твердження певною мірою суперечить закону Парето або принципом 80/20.

Потенціал підприємства умовно можна розділити на дві складові, а саме: готовність підприємства вести стабільну господарську діяльність і одночасно готовність підприємства до інновацій, впровадження інноваційних проектів. Від ступеня розвитку інноваційного потенціалу підприємства залежить можливість виробництва нових конкурентоспроможних товарів, послуг, а також розвиток інноваційної активності підприємства.

Методика розрахунку усереднених інтегральних індексів, які використаємо далі для побудови геометричних фігур в одиничному колі для візуальної оцінки загального стану інноваційного потенціалу. Площу отриманих геометричних

фігур можна розглядати як кількісну оцінку інноваційного потенціалу персоналу в порівнянні з площею одиничного кола (100%). Оцінка інноваційного потенціалу через певні періоди часу (6, 12 місяців і т. д.) і поєднання геометричних фігур в одній координатній площині покаже динаміку розвитку інноваційного потенціалу компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» і можливість прийняття рішень керівництвом підприємства для посилення тих чи інших складових інноваційного потенціалу (табл. 2.11).

Динаміку інтегральних показників оцінки інноваційного потенціалу наведемо в табл. 2.11.

Таблиця 2.11 – Динаміка інтегральних показників оцінки інноваційного потенціалу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

Група показника	2017	2018	2019
Науковий потенціал (НП):	0,01	0,01	0,01
Коефіцієнт чисельності персоналу, що займається дослідженнями та розробками (Н1)	0	0	0
Коефіцієнт докторів та аспірантів у загальній чисельності персоналу (Н2)	0,01	0,01	0,01
2. Кадровий потенціал (КП):	0,458	0,458	0,458
Коефіцієнт працюючих із вищою освітою у загальній чисельності персоналу (К1)	0,42	0,43	0,45
Відношення на підприємстві ступеня кваліфікованості виробничого персоналу (К2)	0,004	0,004	0,004
3. Технічний потенціал (ТП):	1,786	1,823	1,915
Коефіцієнт придатності основних фондів (Т1)	0,64	0,67	0,65
Коефіцієнт оновлення основних фондів (Т2)	0,146	0,153	0,265
Коефіцієнт забезпеченості основними фондами (Т3)	1	1	1
4. Фінансово-економічний потенціал (ФЕП):	0,54	0,54	0,54
Частка обсягу інвестицій в основний капітал в обсязі реалізованої продукції (Е1)	0,26	0,3	0,52
Частка витрат на дослідження до обсягу реалізованої продукції (Е2)	0,01	0,015	0,02
5. Інформаційно-комунікаційний потенціал (ІКС)	2	2	2
Кількість ПК на 100 працівників (І1)	1	1	1
Частка абонентів мобільного зв'язку у загальній чисельності працюючих (І2)	1	1	1

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

За даними рис. 2.2. помітне зменшення відбувається в оновленні основних засобів, тому особливу увагу керівника ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» повинно бути націлене на посилення роботи саме по даних позиціях.

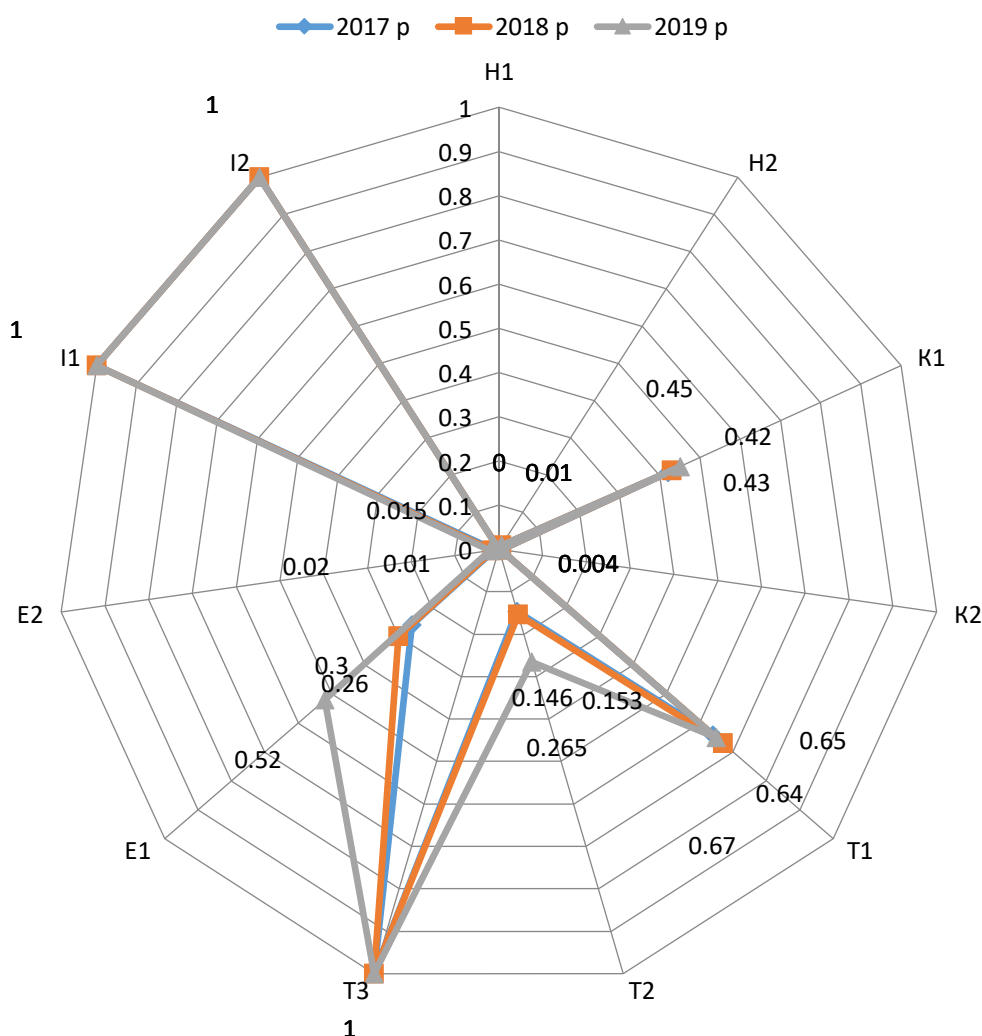

Рисунок 2.2 - Графічне зображення інноваційного потенціалу ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки в одиничному колі.

(складено та розраховано автором на основі даних підприємства)

Досліджуючи динаміку інтегральних показників інноваційного потенціалу дає можливість керівництву компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» здійснювати моніторинг інноваційного потенціалу підприємства і своєчасно приймати відповідні рішення щодо усунення негативних положень.

Отже, провівши дослідження, встановлено, підприємство має дуже низький рівень інноваційного потенціалу, керівництву необхідно звернути увагу на підвищення технічного, фінансово-економічного.

2.2 Оцінювання рівня інноваційної активності підприємства

В сучасних умовах рівень інноваційної активності відіграє вагомую роль в економічних результатах діяльності підприємства та в забезпеченні його конкурентоспроможності.

Основним напрямком інноваційного розвитку ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» виступає вдосконалення наявних рецептур і розробка нових.

У всьому світі зараз провідними трендами харчування є:

- обмеження в харчуванні;
- функціональне харчування;
- здорове і правильне харчування.

У нашій країні завжди окремо від усіх сегментів розвивався тільки сегмент харчування для людей, хворих на діабет, причому майже весь шоколад в Україні для діабетиків імпортного кондитерського виробництва, а тому досить дорогий, його роздрібна ціна більше, ніж в два рази перевершує ціну звичайного молочного шоколаду.

Дуже складно ототожнювати такі поняття, як «кондитерські вироби» та «корисні продукти». З усіх солодких продуктів найбільш корисними є мармелад і пастила. У складі мармеладу міститься природний полісахарид – пектин і агар, який надзвичайно багатий йодом, кальцієм, залізом і іншими цінними речовинами. Пастила низькокалорійний, багатий на пектин, вітамінами і вуглеводами кондитерський виріб.

Засоби масової інформації все більше уваги приділяють питанням здорового харчування, що є запорукою благополучного життя. Така тенденція давно існує в світі, і український покупець до неї приєднується, наприклад, збільшується попит на гіркий шоколад. Близько 30% українців вважають за краще гіркий шоколад, тому що він більш корисний, а найбільш високий рівень його споживання 37% - спостерігається серед респондентів у віці 45 - 54 років [15].

Ринок кондитерських виробів – один з найбільш конкурентних і сильно

перенасичений, виробникам продукції тому ПрАТ «Київській кондитерській фабриці «Рошен» доводиться діяти в жорстких умовах. Основною проблемою боротьби за майбутнє є випереджальне створення компетенцій, що забезпечують перехід до майбутніх можливостей, а також пошук нового застосування нинішніх ключових компетенцій, де під «компетенцією», розуміється фактор успіху [18].

Робота зі створення комплексу продукції кондитерського виробництва проходить кілька етапів і на кожному етапі ставиться своя задача. На першому етапі підприємству необхідно вибрати ключову ідею свого інноваційного розвитку. У зв'язку з тим, що одна з тенденцій сучасного ринку – це орієнтир на здоровий спосіб життя і здорове харчування, виробники планують кондитерське виробництво кондитерської продукції, що позиціонується як продукція здорового харчування, розраховуючи на те, що продаж кондитерських виробів в цьому сегменті відповідно до світового тренду менш схильний до коливань попиту [18].

Для інновацій ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є характерним постійне оновлення продукції. До ідеї постійної зміни продукції керівництво підприємств йде різними шляхами: через зміни в технології (закупівля обладнання), через розробку і впровадження нової рецептури продукції, через збільшення терміну реалізації продукції, використання нових пакувальних матеріалів тощо. Особливе значення для продуктів кондитерського виробництва є гарний зовнішній вигляд і зручність використання продукту.

ПрАТ «Київська кондитерській фабриці «Рошен» при розробці інноваційних кондитерських продуктів важливо враховувати безліч факторів, оскільки потреби людей залежать від їхньої культури і оточення, а також від того, які продукти харчування їм доступні в даний час [14]. Має значення і те, що один і той же продукт може мати різний ступінь інноваційності для різних споживачів, тобто інтерес до поживних елементів і корисних добавок різниться в залежності від групи споживачів.

Основний інноваційний акцент в кондитерському обладнанні, зроблений на дбайливому поводженні з інгредієнтами, за рахунок чого відбувається зниження втрат у виробництві. Наприклад, на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська

фабрика «Рошен» в обсмажуванні какао крупки застосовуються особливе ноу-хау, що дозволяють зберегти більшу кількість какао-масла найдорожчого інгредієнта в шоколаді. Аналогічна технологія використовується і в обсмажуванні горіхів. При литві цукристих мас застосовується спеціальна технологія дозування, що дозволяє сповільнити кристалізацію мас за рахунок зниження механічного впливу на масу, це забезпечує більш привабливі споживчі властивості продукту і дозволяє йому займати лідируючу позицію в своїй ніші. [14]

У деяких інноваційних установках на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за рахунок спеціальної конструкції вдалося досягти більш вільного проходження шоколадної маси через камеру подрібнення, що дозволило знизити потужність приводів і насосів, і в результаті скоротити енергоспоживання.

Випуск інноваційних продуктів дозволяє на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» значно випередити конкурентів. А сучасні інгредієнти та обладнання допомагають в досягненні цієї мети

Інноваційна активність залежить напряму від інноваційних комунікацій на підприємстві, тобто від взаємодії елементів системи ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», адже швидкість, достовірність та повнота інформації що передається в процесі здійснення інноваційної діяльності відіграє ключову роль в процесі здійснення інноваційної діяльності. Для оцінювання інноваційної активності використовується функція бажаності [15]:

$$F = \frac{1}{e} * \sqrt[x]{e}, \quad (2.9)$$

де e – основа натурального логарифму;

x – значення показника, що характеризує відмінності рівня інноваційної активності основних напрямів інноваційної діяльності ($x \in 2; 5; 5$);

F – функція бажаності ($F \in 0; 1$).

Характер інноваційної активності за окремими видами інноваційної діяльності пропонується розраховувати за формулами:

1. Рівень проведення наукового дослідження робіт таб.2.12:

Таблиця 2.12 – Часткові показники, що характеризують рівень науково-дослідної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017	2018	2019
1	Питома вага витрат на дослідження й розробки в обсязі витрат на інноваційну діяльність	0,97	0,95	0,94
2	Питома вага поточних витрат на дослідження і розробки в загальному обсязі витрат на дослідження і розробки	0,43	0,46	0,47
3	Питома вага капітальних витрат на дослідження і розробки в обсязі витрат на дослідження і розробки	0,57	0,54	0,53
4	Інтенсивність проведення науково-дослідної діяльності	0,06	0,07	0,08

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Для наочності динаміку часткових показників, що характеризують рівень науково-дослідної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки зобразимо на рис. 2.3.

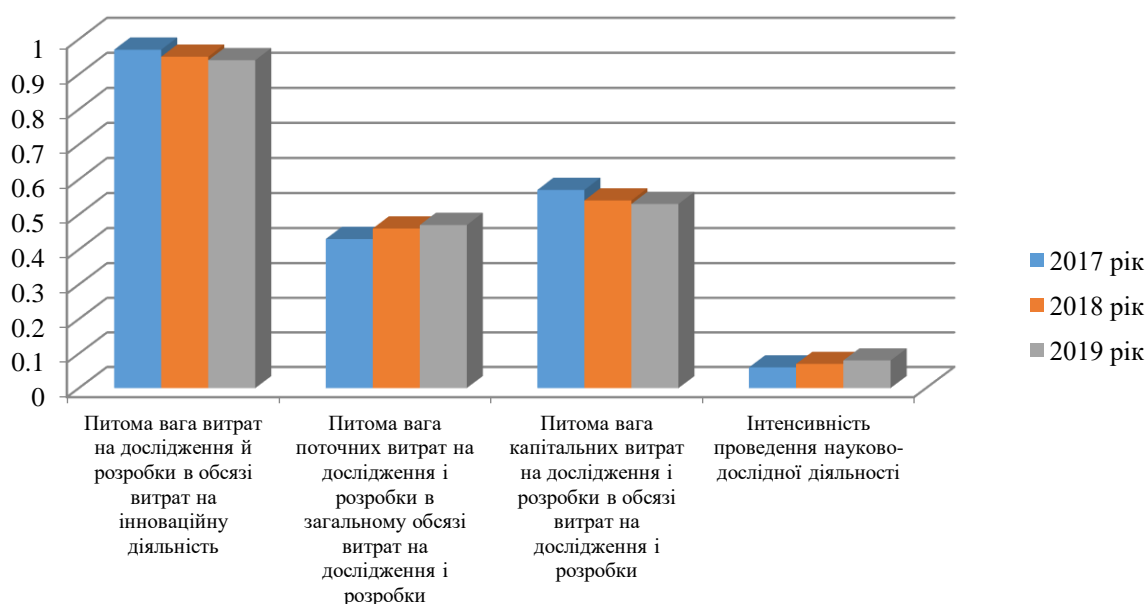

Рисунок 2.3 - Динаміка часткових показників, що характеризують рівень науково-дослідної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

(складено та розраховано автором на основі даних підприємства)

3. Рівень технологічної підготовки виробництва [27].

$$J_m = \sqrt[n]{\Pi_1^i} * g_m, \quad (2.10)$$

Таблиця 2.13 – Часткові показники, що характеризують рівень технологічної діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017	2018	2019
1	Питома вага витрат на технологічну діяльність в обсязі витрат на виробництво інновацій	0,92	0,91	0,93
2	Питома вага поточних витрат на технологічну діяльність в обсязі витрат на технологічну діяльність	0,35	0,37	0,36
3	Питома вага капітальних витрат на технологічну діяльність в обсязі витрат на технологічну діяльність	0,65	0,63	0,64
4	Інтенсивність проведення технологічної діяльності	0,15	0,2	0,25

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

3. Рівень проектно-конструкторської підготовки виробництва [27]:

$$J_{nk} = \sqrt[n]{\Pi_1^i} * g_k, \quad (2.11)$$

Таблиця 2.14 – Часткові показники, що характеризують рівень конструкторської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017	2018	2019
1	Питома вага витрат на конструкторську діяльність в обсязі витрат на виробництво інновацій	0,89	0,91	0,92
2	Питома вага поточних витрат на конструкторську діяльність в обсязі витрат на конструкторську діяльність	0,44	0,46	0,45
3	Питома вага капітальних витрат на конструкторську діяльність в обсязі витрат на конструкторську діяльність	0,59	0,54	0,55
4	Інтенсивність проведення конструкторської діяльності	0,17	0,19	0,21

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

4. Рівень організаційно-управлінської підготовки [27].

$$J_{oy} = \sqrt[n]{\Pi_1^i} * g_{oy}, \quad (2.12)$$

Таблиця 2.15 – Часткові показники, що характеризують рівень організаційно-управлінської діяльності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017	2018	2019
1	Питома вага витрат на організаційно-управлінську діяльність в обсязі витрат на виробництво інновацій	0,74	0,75	0,73
2	Питома вага поточних витрат на організаційно-управлінську діяльність в обсязі витрат на організаційно-управлінську діяльність	0,34	0,36	0,35
3	Питома вага капітальних витрат на організаційно-управлінську діяльність в обсязі витрат на організаційно-управлінську діяльність	0,64	0,54	0,65
4	Інтенсивність проведення організаційно-управлінської діяльності	0,16	0,18	0,19

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Для відображення інноваційної активності застосовується інтегральний показник [18]:

$$J_j = \sqrt[n]{\prod_1^i q_i}, \quad (2.13)$$

де J_j – інтегральний показник, що характеризує стан науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт, рівень технологічної та організаційно-управлінської підготовки;

q_i – часткові показники, що характеризують рівень інноваційної активності за окремими видами інноваційної діяльності;

n – кількість часткових показників.

На основі наведених формул та проведених розрахунків формуємо вхідні дані для розрахунку показника, що характеризує інноваційну активність досліджуваного підприємства. Проаналізувавши інноваційну активність підприємства, можна сказати, що підприємство має середній рівень характеру інноваційної активності. Про це свідчить показник інноваційної активності

Проаналізувавши інноваційну активність підприємства, можна сказати, що підприємство має середній рівень характеру інноваційної активності. Про це свідчить показник інноваційної активності J_j , який в свою чергу залежить від

часткових показників: (табл. 2.16).

Таблиця 2.16 – Показники інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	2017	2018	2019
1	Рівень НДДКР	0,41	0,42	0,42
2	Рівень технологічної діяльності	0,46	0,46	0,47
3	Рівень конструкторської діяльності	0,42	0,43	0,44
4	Рівень організаційно – управлінської діяльності	0,44	0,45	0,46
5	Показник інноваційної активності	0,43	0,44	0,45

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Для наочності показники інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки зобразимо на рис. 2.4.

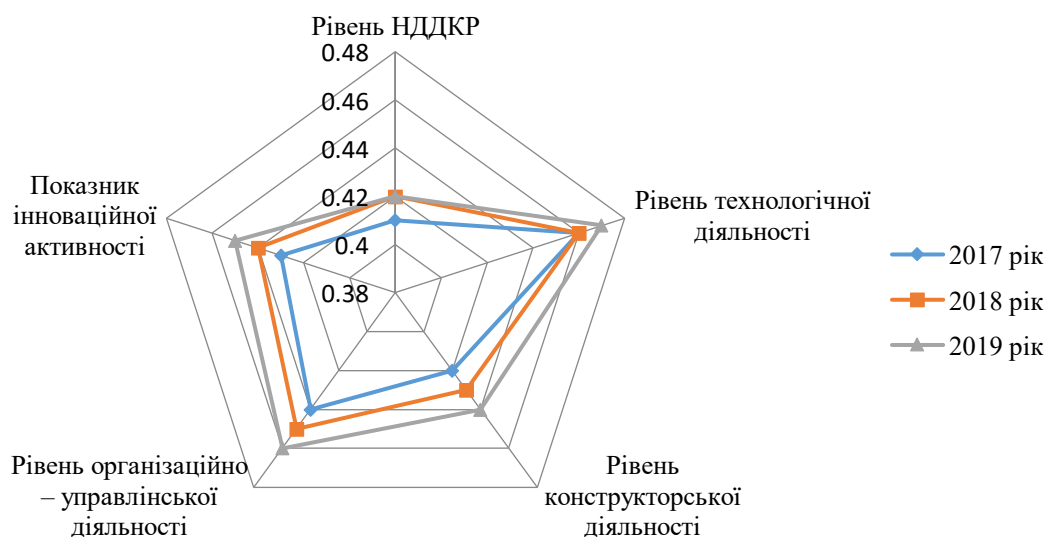

Рисунок 2.4 - Показники інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

(складено автором на основі даних підприємства)

Основним чинником гальмування інноваційної активності є показники які характеризують інтенсивність проведення науково дослідницької діяльності за кожною із груп часткових показників. Ця тенденція зумовлена тим, що виручка від інноваційної діяльності містить в собі незначний відсоток витрат на проведення науково – дослідних та дослідницько – конструкторських робіт, на забезпечення технологічної діяльності підприємства, на конструкторські роботи, на організаційно – управлінську діяльність

Проаналізувавши інноваційну активність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», можна сказати, що підприємство має середній рівень характеру інноваційної активності. Про це свідчить показник інноваційної активності $J_j = 0,43$. Основним чинником гальмування інноваційної активності є показники які характеризують інтенсивність проведення науково дослідницької діяльності за кожною із груп часткових показників.

Далі проведемо розрахунки показників рівня інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки (табл. 2.17).

Таблиця 2.17 – Показники інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2017-2019 роки

№ п/п	Показник	Нормативне значення	2017	2018	2019
1	Коефіцієнт забезпечення інтелектуальною власністю (Кіс)	$Kic \geq 0,10$ – стратегія лідера; $Kic \leq 0,09$ – стратегія послідовника	0,05	0,05	0,05
2	Коефіцієнт персоналу, зайнятого в НДДКР (Кпр)	$Kpr \geq 0,20$ – стратегія лідера; $Kpr \leq 0,19$ – стратегія послідовника	0,02	0,03	0,03
3	Коефіцієнт власності, призначеної для НДДКР (Кнв)	$Knv \geq 0,25$ – стратегія лідера; $Knv \leq 0,24$ – стратегія послідовника	0,1	0,15	0,17
4	Коефіцієнт освоєння нової техніки (Кот)	$Kot \geq 0,35$ – стратегія лідера $Kot \leq 0,34$ – стратегія послідовника	0,15	0,15	0,27
5	Коефіцієнт впровадження нової продукції (Квп)	$Kvp \geq 0,45$ – стратегія лідера $Kvp \leq 0,44$ – стратегія послідовника	0,35	0,38	0,37
6	Коефіцієнт інноваційного зростання (Кіз)	$Kot \geq 0,35$ – стратегія лідера $Kot \leq 0,34$ – стратегія послідовника	0,5	0,47	0,51

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

За даними табл. 2.17 ми бачимо, що підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» дотримується стратегії послідовника. На підприємстві відсутня інтелектуальна власність та немає персоналу, зайнятого НДДКР.

Проблеми, які впливають на інноваційну активність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», є недолік власних для її розвитку грошових коштів і великий через високі витрати на створення інновацій термін окупності

проектів. Витрати тільки на здійснення їх впровадження бувають настільки високі, що підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» часто не можуть повернути навіть вкладених в проекти коштів. Впровадження продуктових, технологічних інновацій безпосередньо пов'язано з модернізацією, технічним переозброєнням, реконструкцією діючих підприємств. Це в свою чергу вимагає істотних фінансових вкладень. Проблема фінансування полягає і в тому, що здійснюючи інноваційні процеси, особливо, якщо вони засновані на радикальних і стратегічних інноваціях, підприємства виробляють витрати, але не мають заміщення цих витрат реальним продуктом або послугами протягом тривалого часу. Справа в тому, що підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» перш забезпечують кредитами виробничі процеси для їх безперебійного здійснення, а в інноваційний включаються за залишковим варіанту. У цьому полягає одна із суперечностей виробничого та інноваційного кредитування. При реалізації інноваційних проектів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» стикається і з такою проблемою, як небажання працівників міняти все навколо себе і, що найскладніше, змінюватися самим. Відсутність навичок, знань і мотивації для використання наукових результатів у виробництві змушує персонал виступати проти впровадження нововведень. Цей психологічний момент здатний загальмувати інноваційний процес, а в деяких випадках і взагалі зупинити його [2, с. 146].

Рішення вищезначених проблем передбачає створення умов, в яких здійснення інноваційної діяльності буде вигідним. Ступінь вигідності може бути виміряна розміром прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків. Проблемою низької інноваційної активності промислових підприємств є також відсутність відкритої інформації про потреби того чи іншого підприємства в інноваціях. На заході розробники нового в основному виходять з потреб ринку, і пропонують ідеї, на які вже знайдений попит.

Отже, дослідивши інноваційну активність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» було виявлено, що підприємство дотримується інноваційної стратегії послідовника.

2.3 Діагностика наявного організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства

Організаційно-економічним забезпеченням інноваційної діяльності підприємства є сукупність організаційних і економічних методів, інструментів і важелів, з метою розвитку можливостей підприємства для підвищення рівня інноваційної діяльності.

Головною метою організаційно-економічного забезпечення управління інноваційною діяльністю є створення ефективного використання ресурсів, специфічного інструментарію і системи взаємодії підрозділів. Основне завдання – прийняття ефективних управлінських рішень, які мінімізують вплив факторів зовнішнього середовища, що в свою чергу дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємства.

З огляду на вищевикладене, можна визначити з точки зору інноваційного розвитку, що організаційно-економічне забезпечення слід об'єднати в єдину задачу - організацію залучення інвестиційних ресурсів та забезпечення ними інноваційних процесів на підприємстві.

До основних методів належать: організаційні, правові, економічні, а до важелів - аналітичні, мотиваційні, ресурсні. Всі перераховані методи і важелі має конкретну мету і спрямовані на вирішення певних завдань.

Інноваційна діяльність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» являє собою процес введення нововведення в систему виготовлення продукції та управління у вигляді винаходів або нових методів організації виробництва. Для успішної реалізації інноваційної діяльності в області виробництва товарів на підприємстві складається «Інноваційний план» [54]. Інноваційний план розвитку виробництва на підприємстві являє собою вибір науково-обґрунтованих способів його організації та функціонування, постійного оновлення технології, поліпшення екології і соціального забезпечення працівників. Найважливішим завданням розробників інноваційного плану є

використання наукових принципів і методів розрахунку і обґрунтування прогнозних результатів і потрібних інвестицій з урахуванням реальної економічної ситуації в країні і особливостей тієї сфери бізнесу, в якій знаходиться підприємство.

На рис. 2.3 представлена схема формування інноваційного плану, що забезпечує стійке виробництво конкурентоспроможної продукції на підприємстві.

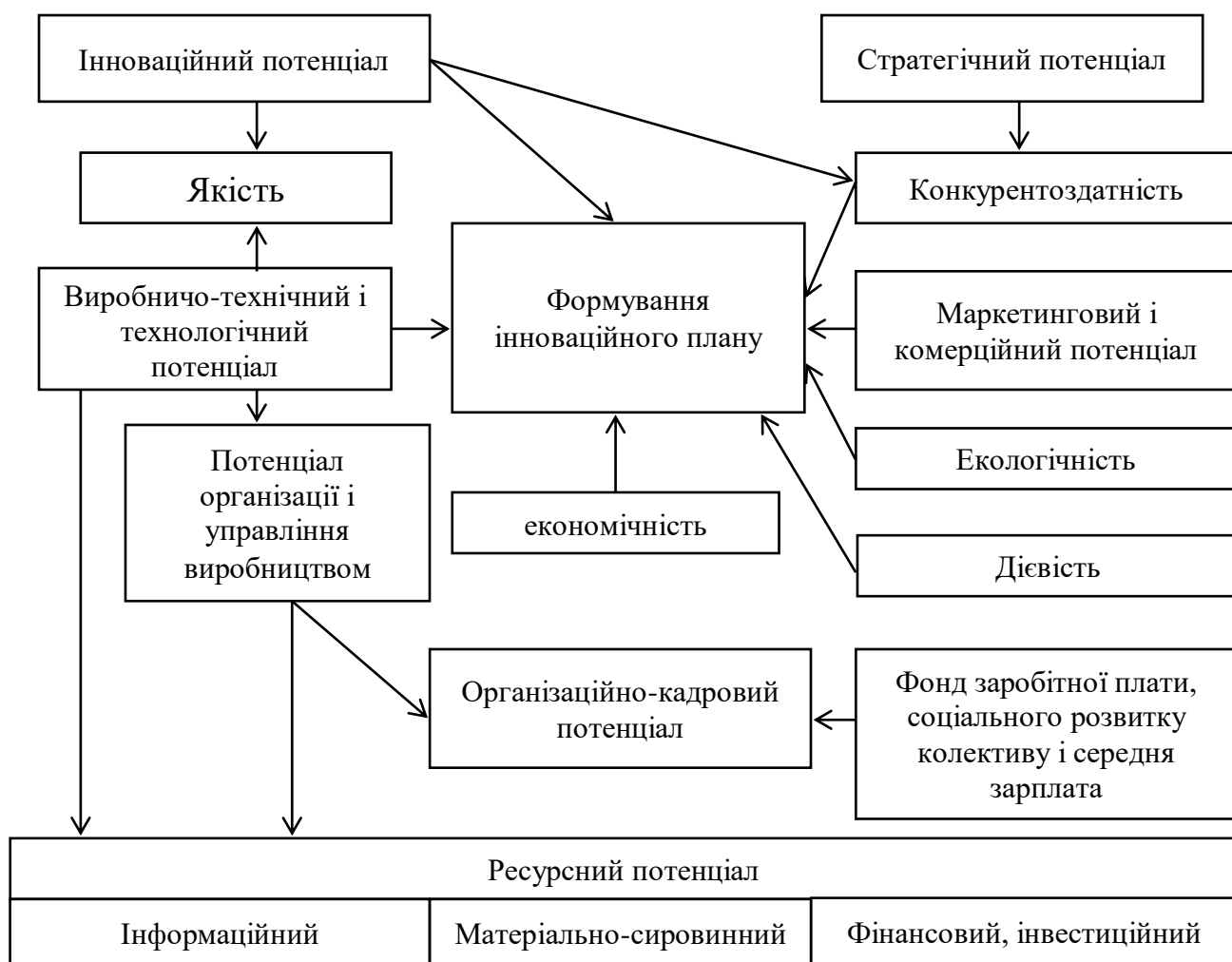

Рисунок 2.3 - Схема формування інноваційного плану, що забезпечує стійке виробництво конкурентоспроможної продукції на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

(складено автором на основі даних підприємства)

Як було зазначено вище, перш за все на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» формується стратегія інновацій, яка повинна стати частиною загальної стратегії підприємства, а потім плануються інновації.

Організацію інноваційного процесу на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» здійснює відділ науково-дослідних і конструкторських розробок, який інтегрований в виробництво (підпорядковується директору з виробництва). Відділ науково-дослідних і конструкторських розробок пропонує інновації як в сфері виробництва продукції, робіт, послуг, так і до бізнес-процесів (маркетингу, логістики, збуту тощо). Творчі особистості (генератори ідей) можуть мислити досить вільно і лише потім, на наступному етапі, відбираються найбільш цікаві та перспективні ідеї.

Підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» під час планування інноваційного процесу повинні враховувати різні фактори впливу як на рівні самого підприємства, так і на рівні регіону, держави в цілому.

Підприємству ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» потрібно ставати більш незалежними від імпортного обладнання і підвищувати власний інноваційний потенціал в тому числі за рахунок розробки і випуску вітчизняної конкурентоспроможної на світовому ринку технічної продукції.

Науково-технічний процес, безумовно, має великий вплив на виробництво в цілому та інноваційну діяльність зокрема. В даному випадку варто особливо виділити наступні два чинники: рівень розвитку науково-технічного прогресу; швидкість науково-технічного прогресу. У той же час невірний вибір напрямку інноваційного розвитку і несвоєчасна реакція підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» на зміни, що відбуваються в розвитку технологій можуть істотно знизити його конкурентні позиції. Тому підприємству необхідно вжити заходів, щодо усунення даного недоліку.

Низький же рівень розвитку венчурного фінансування в країні, регіоні знижує можливість формування та розвитку інноваційного потенціалу підприємства, так як значно скорочує список джерел фінансувань інновацій. Особливо сильно це відбивається на капіталомісткою інноваційної діяльності.

Структуру фінансування інноваційних витрат підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» наведемо в табл. 2.19.

Таблиця 2.19 – Структура фінансування інноваційних витрат підприємства
ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

№ з/п	Джерела фінансування	2017 рік	2018 рік	2019 рік
1	Власні кошти	64181	80809	47426
2	Кредити банків	12674	78563	195165
3	Зовнішні інвестиції	-	-	-
4	Випуск акцій	-	-	-
5	Венчурний капітал	54970	-	-
	Всього	131825	159372	242591

Складено та розраховано автором на основі даних підприємства

Таким чином,—фінансування інноваційних витрат підприємством ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» здійснюється за рахунок власних коштів та банківських кредитів. Зовнішні інвестиції не залучалися, випуск акцій не здійснювався, венчурного капітал отримано в 2017 році в сумі 54970 тис. грн.

Рівнями регулювання процесу залучення інвестицій в інвестиційні проекти є керівництво ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», яке виступає з ініціативою залучення інвестицій в проекти та координує їх виконання. В разі залученні іноземних інвестицій додається регулюючий вплив Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (рис.2.4). Характер і напрям розвитку інноваційного потенціалу підприємства знаходяться в прямій залежності від факторів мікросередовища, які мають більш однорідний вплив, ніж фактори макросередовища. На підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» відділ науково-дослідних і конструкторських розробок на постійній основі щорічно пропонує різні інновації по удосконаленню діяльності підприємства. Особливу увагу приділено фінансуванню та розробкам інновацій в напрямку обробки сировини. Наприклад, в відділі науково-дослідних і конструкторських розробок було теоретично обґрунтована і експериментально доведена ефективність використання кавітаційного способу обробки рідких середовищ для досягнення максимального диспергенування частинок твердої фази за короткий проміжок часу, досягнення технологічного ефекту в умовах знижених температур і, як наслідок, забезпечення максимальної схоронності вітамінів і мінеральних речовин в кондитерських напівфабрикатах ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

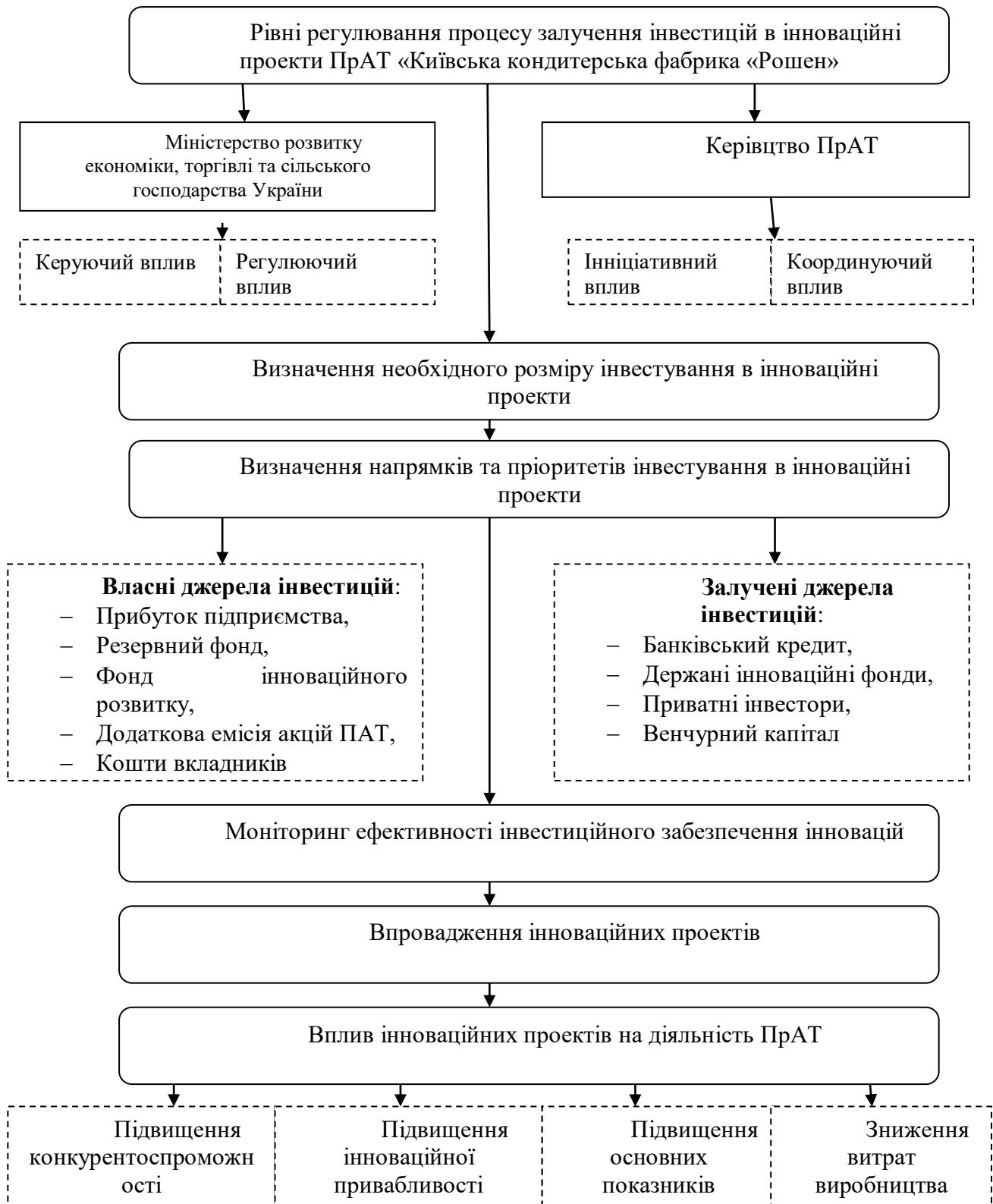

Рисунок 2.4 - Схема організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

(складено автором за даними підприємства)

Інноваційні технології борошняних кондитерських виробів із заданими

якісними характеристиками на фруктово-овочевий основі при застосуванні кавітації забезпечують зниження цукроємкості, підвищення вмісту вітамінів і мінеральних речовин, дозволяють використовувати цукровий пісок замість цукрової пудри, з модифікацією фізико-хімічних властивостей кондитерських виробів в бік поліпшення органолептичних показників та посилення властивостей ароматоутворюючих складових.

Таким чином, розроблені інноваційні технології борошняних кондитерських виробів на фруктово-овочевий основі при застосуванні кавітації в лабораторіях ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» дозволило забезпечити значне збільшення обсягів переробки фруктів і овочів і розширити асортимент кондитерських виробів з підвищеним вмістом вітамінів, харчових волокон і мінеральних речовин, орієнтованих на максимально широкий споживчий попит, в тому числі дітей дошкільного та шкільного віку.

Окремо слід зазначити, що інноваційні розробки ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» проводить не лише в напрямку виробництва продукції, але і в логістичних процесах, в сфері документообігу та ІТ-технологій.

Так, наприклад, комплексний проект впровадження ERP-системи IT-Enterprise в корпорації Roshen розпочато після перемоги у відкритому тендері і ERP-система IT-Enterprise стала переможцем конкурсу, вигравши у кількох всесвітньо визнаних вендорів ERP-систем. Мета проекту - побудова єдиної інформаційної системи для корпорації Roshen, уніфікація та оптимізація бізнес-процесів, підвищення ефективності операційного планування, гнучкості управління виробничими і логістичними ресурсами.

Об'єктом впровадження стала вся корпорація. На території України в проекті впровадження комплексної ERP-системи брали участь Київська кондитерська фабрика, Вінницька кондитерська фабрика і Кременчуцька кондитерська фабрики

Контроль за інноваційним процесом. Одна з останніх тенденцій в області планування і контролю за інноваційним процесом пов'язана з використанням збалансованої системи показників (Balanced Scorecard, BSC). Ця концепція

дозволяє зв'язати стратегічні цілі і конкретні заходи в області операційного бізнесу, сприяють реалізації цих цілей, а також показники, що дозволяють оцінити ступінь їх реалізації. У принциповій структурі BSC відображаються такі найважливіші аспекти (і відповідні стратегії) діяльності підприємства: фінансовий, клієнтський, процесний, інновацій та навчання.

Контроль в області інновацій має особливе значення у зв'язку з високими ризиками. Оцінка і аналіз інформації повинні дати відповіді на питання – чи потрібні додаткові ресурси, чи може підприємство забезпечити необхідну якість проектних робіт і т. д. Контроль в області інновацій на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» визначають за трьома критеріями:

- час – проект повинен бути реалізований у встановлені терміни;
- вартість – необхідно підтримувати бюджет проекту;
- якість – повинні бути дотримані певні характеристики проекту.

Особливе значення для здійснення інноваційної діяльності відіграє контроль «на стиках» (стадіях) інноваційного процесу в передачі результатів з однієї фази в іншу. Кожен етап інноваційного процесу починається з попереднього контролю і закінчується підсумковим контролем. Для реалізації підсумкового контролю організована приймальна комісія, яка повинна включати представників обох фаз – передачі і прийому. Контроль на «контрольних точках» повинен бути інтегрований в фінансовий контроль, огляд, контроль виконання термінів, контроль документів. На стадії підсумкового контролю перевіряється фінансова звітність. Базовими величинами найчастіше вважають показники за попередній рік, показники по минулим інноваційним проектам, середньогалузеві значення або показники конкурентів.

Для управління інноваціями дуже важливо, щоб кожен співробітник ясно уявляв собі цілі інновацій, відповідні планові і фактичні показники, а також перелік заходів щодо їх досягнення, що і дозволяє здійснити розробка і впровадження BSC. Націленість персоналу підприємства на інновації – один з основних факторів комерційного успіху. Завдання менеджменту підприємства –

так стимулювати працівників, щоб виникла мотивація на розробку і впровадження інновацій[48]. На підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» використовують ключові показники ефективності (КПЕ), прив'язуючи до них матеріальне стимулювання (заробітну плату і одноразові винагороди – премії).

Таким чином, організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства є системним процесом суспільного і економічного розвитку, що заснований на знаннях і інноваціях, який реалізує конкурентні переваги підприємства, що забезпечує стає економічне зростання, підвищення якості та рівня життя населення шляхом гармонізації інтересів його учасників.

Висновки до розділу

В другому розділі дипломної роботи проведено діагностику інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. В роботі проводилося дослідження на матеріалах ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Фабрика є однією з найстаріших фабрик корпорації. Сьогодні на ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» працюють близько 800 чоловік, а її продуктивність може досягати 100 тон продукції на добу. Підприємство прибуткове та рентабельне. Оцінивши інноваційну активність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», можна зробити такий висновок: підприємство має середній її рівень.

2. Оцінивши інноваційну активність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», можна зробити такий висновок: підприємство має стратегію послідовника. На підприємстві відсутня інтелектуальна власність та немає персоналу, зайнятого НДДКР. Підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» має середній рівень характеру інноваційної активності. Про це свідчить показник інноваційної активності $J_j = 0,43$, Основним чинником

гальмування інноваційної активності є показники які характеризують інтенсивність проведення науково дослідницької діяльності за кожною із груп часткових показників.

3. Організаційно-економічне забезпечення інноваційної активності підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» здійснюється шляхом планування, реалізації, аналізу та контролю. На інноваційну діяльність підприємства безпосередній вплив мають фактори мікросередовища, а саме споживчі чинники, інноваційна інфраструктура, фактори конкуренції та чинники фінансового забезпечення. Фінансування інноваційних витрат підприємством здійснюється за рахунок власних коштів та кредитів банків.

4. Організаційне забезпечення інноваційної активності підприємств реалізується шляхом формування плану на базі аналізу інноваційного потенціалу підприємства. Підприємство також інвестує в різні напрями інноваційної діяльності.

3 УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Проект розширення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства

ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» є однією з найбільших виробників кондитерських виробів. Підприємство виробляє різні види кондитерської продукції і здійснює торгово-виробничу діяльність, відноситься до галузі харчової промисловості.

Основна ідея проекту – розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою, що сприятиме зростанню конкурентоспроможності та прибутку.

Кондитерські вироби належать до продуктів, які користуються попитом. Попит на них завжди був, є і буде, тому є сенс збільшення обсягу виробництва, тим більше, що простежується зростання обсягів реалізації продукції.

Кондитерські вироби ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» не містять шкідливих хімічних добавок, яких вистачає в продукції інших виробників кондитерських виробів, що є безсумнівним плюсом для продукції.

На підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» проводяться організаційно-економічні заходи оновленню асортименту продукції, на що спрямовується інноваційна активність. Наразі серед проектів актуальним є розроблення нової рецептури, зокрема нових видів карамелі, що містить шоколад (глазуровані і неглазуровані). Це дасть можливість продовжити експорт продукції, а також розширити ринки збуту по Україні, так як ще є незаповнені ніші по цим новим видам продукції.

Впровадження проекту передбачає ряд організаційно-економічних заходів. Зокрема слід закупити нове обладнання в карамельний цех. Це дозволить

підприємству виробляти нові види карамелі, від чого оновиться і розшириться асортимент продукції, що призведе до підвищення інноваційної активності підприємства, адже нова продукція суттєво відрізняється від продукції інших виробників. В її виробництві використовуються лише натуральні продукти, а ціна доволі невисока.

Вжиті заходи дозволять підприємству зберегти тенденцію нарощування обсягів виробництва продукції і її реалізації. Продукція підприємства є конкурентоспроможною і користується попитом як на території України, так і за її межами. Основні споживачі кондитерських виробів по Україні (області): Вінницька, Чернігівська, Київська, Сумська, Полтавська, Рівненська та інші. Реалізація по Україні становить близько 53%. Решта продукції експортується в основному в Росію. Реалізація здійснюється через посередницькі організації (бази) – близько 10,0%, безпосереднім роздрібним структурам – близько 20,0%, по прямим контактам з покупцями – близько 70,0% (прямий збут).

Проект вмонтовується у ключові цілі підприємства. Такі цілі підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» і можливі стратегії їх досягнення представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 - Головні цілі компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» і можливі стратегії їх досягнення

Компоненти бізнесу	Мета	Стратегія
Ринок	Збільшити обсяг продажів	Проникнення на інші внутрішні ринки і експорт в країни найближчого зарубіжжя
Персонал	Кваліфіковані працівники	Організувати спеціальні курси і стажування
Виробництво	Поліпшити якість продукції	Впровадження автоматизованої системи контролю
Цінова політика	Зберегти доступний рівень цін	Провести рекламну компанію

Складено автором

Проект впровадження нової продукції шляхом застосування розробленої в лабораторії підприємства нової рецептури какаоовмісних вафельних цукерок. дозволить оновити поточний асортимент. Ця ніша майже не зайнята, а схожа продукція з Нідерландів є доволі популярною, але вона не є легкодоступною.

Після впровадження у виробництво нового виду карамельних вафельних цукерок збільшиться коефіцієнт впровадження нової продукції, а це позитивно впливає на інноваційну активність підприємства. Укрупнена номенклатура продукції бюджету виробництва ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», до яких буде додаватись новий вид кавовмісної карамелі наведено в табл.3.2.

Таблиця 3.2 – Укрупнена номенклатура продукції бюджету виробництва ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» з новою рецептурою кавовмісної карамелі

Показник	2021 р. по кварталам								Всього за 2021 р	
	I		II		III		IV		Вес, т.	Сума, тис. грн.
	Вага, т.	Сума, тис.грн.	Вага, т.	Сума, тис.грн.	Вага, т.	Сума, тис.грн.	Вага, т.	Сума, тис.грн.		
Карамель	816	30681,6	700	20090	711	20405,7	950	27265	1877	98442,3
Драже	419	18100,8	216	8229,6	260	9906	480	20880	85	57116,4
Цукерки	465	26393,4	240	11448	289	13785,3	490	23373	308	74999,7
Вафельні вироби	209	39555,1	105,0	37140,8	120	38730,6	502	99534,48	30	214960,97
Всього	1909,0	114730,9	1261,0	76908,4	1380,0	82827,6	2422,0	171052,48	6972,0	445519,37

Розраховано автором

Для реалізації проекту необхідно виокремити основні етапи його впровадження так звану організаційну складову підвищення інноваційної активності. Організаційні етапи розробки та впровадження управлінських нововведень наведені в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Розподіл функцій при впровадженні інноваційного проекту ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Етап	Завдання	Виконавці
Загальне управління провадженням проекту	Опрацювання комерційного інтересу підприємства, розрахунок економічної ефективності від провадження проекту	Керівництво підприємства, фінансовий відділ, головний економіст, представники профільних підрозділів
Активізація проекту	Розроблення рецептури на кавовій основі	Лабораторія, технологічний відділ
Підготовка до впровадження проекту	Розроблення та виконання плану впровадження проекту	Технологічний відділ, профільні підрозділи
Оцінювання ефективності	Аналіз ефективності впровадження інновацій	Відділ з розвитку, відділ головного економіста, профільні підрозділи

Складено автором

Оскільки рецептура кавовмісних вафельних цукерок буде розроблятися безпосередньо на підприємстві, підприємство з витрат на організаційно-економічне забезпечення матиме додаткові витрати з оплати праці (табл. 3.4)

Таблиця 3.4 - Додаткові витрати на оплату праці на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Посада працівників	Чисельність працівників, чол.	Заробітна плата в місяць, тис. грн	Заробітна плата в рік, тис. грн	Страхові відрахування в рік, тис. грн
1	2	3	4	5
Лаборант	1	6	72	15,84
Оператор лінії виробництва	1	6	72	15,84
Всього	2	12	144	31,68

Розраховано автором

Отримуємо, що додаткові витрати на оплату праці рівні 31,68 тис. грн. Після цього збільшиться частка персоналу, яка зайнята в НДДКР, а це призведе до збільшення коефіцієнту персоналу, зайнятого в НДДКР. Через це інноваційна активність підприємства буде підвищена.

Проектом передбачається закупівля матеріалів на рецептуру та загальне виробництво нових цукерок. Вартість матеріалів, необхідних для виробництва продукції, визначається виходячи з обсягу виробництва, норми матеріальних витрат на одиницю продукції і методу оцінки матеріальних запасів (табл. 3.5).

Таблиця 3.5 - Бюджет придбання матеріалів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Показник	2021 рік по кварталам				Всього за 2021 рік
	I	II	III	IV	
1	2	3	4	5	6
Обсяг продажів, т.	1910	1259	1378	2424	6971
Матеріальні витрати на одиницю за т., тис. грн.	10,8	10,8	10,8	10,8	43,2
Виробнича потреба, тис. грн.	20628	13597,2	14882,4	26179,2	75286,8
Необхідний запас на кінець періоду, тис. грн.	166	173	270	240	849
Загальна потреба, тис. грн.	20794	13770,2	15152,4	26419,2	76135,8
Початковий запас, тис. грн.	252	180	170	230	832
Об'єм закупівлі матеріалів, тис. грн.	20542	13590,2	14982,4	26189,2	75303,8

Розраховано автором

Вагомим аспектом проекту є закупівля та встановлення інноваційного обладнання, що забезпечить оптимізацію виробництва та оновлення матеріально-технічної бази (табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Додаткові витрати для закупівлі обладнання

Показник	Ціна, тис.грн
1.Покупка нового обладнання	1238,32
2.Встановлення нового обладнання	157

Розраховано автором

Для закупки і встановлення нового обладнання підприємству необхідно витратити 1395,32 тис. грн. Це призведе до підвищення коефіцієнту забезпечення інтелектуальною власністю, адже лише наше підприємство має рецепт нового виду карамелі, що сприяє підвищенню інноваційної активності підприємства

Після встановлення нового обладнання у підприємства збільшиться частка засобів, які воно виділяє для власних досліджень з розробки нового виду продукції, а від цього збільшується коефіцієнт власності, призначеної для НДДКР. Збільшення цього коефіцієнту сприяє підвищенню інноваційної активності підприємства.

Впровадження виробництва передбачає наявність приміщень, якими підприємство забезпечене. Виробничі приміщення характеризуються такими показниками як наведено в табл. 3.7

Таблиця 3.7 – Характеристика виробничих приміщень

№	Призначення і характеристика	Загальна площа, м ²	Джерело забезпечення	Готовність до експлуатації
1.	Цукерковий цех - виробництво цукерок	3780,00	Власний	Готовий
2.	Карамельний цех - виробництво карамелі	3780,00	Власний	Готовий
3.	Бісквітний цех - виробництво печива	1900,00	Власний	Готовий
4.	Цех драже - вафельний виробництво, виробництво драже	1200,00	Власний	Готовий

Розраховано автором

Доцільно навести календарний план, що допоможе забезпечити систематичний контроль за координацією і управлінням підприємства (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Календарний план реалізації проекту на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

№	Назва етапу	Тривалість, дні	Дата початку
1	Підготовка робочого проекту	30	01.07.2020
2	Підготовка проектно-кошторисної документації	30	01.07.2020
3	Підготовка території та будівель	30	10.07.2020
5	Придбання обладнання (всього)	30	10.08.2020
6	Монтаж обладнання	120	10.08.2020
7	Налагодження та виготовлення дослідної партії	30	30.12.2020
8	Початок виробництва	Доки існує компанія	01.01.2021

Складено автором

Для розширення виробництва, оновлення асортименту продукції підприємству ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» необхідно отримати кредит дорівнює 5250,0 тис. грн. Запланований термін кредитування дорівнює 3 роки. Річна відсоткова ставка – 14,5%. Тоді в 1 рік витрати з погашення відсотків рівні 761,25 тис. грн. Щорічне погашення боргу складає 1750,0 тис. грн. На кінець 2019 року приріст довгострокових позикових коштів складе 3500,0 тис. грн.

На підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» впливають зовнішні суб'єкти підприємництва, державні органи та інші фактори впливу (табл. 3.9), в тому числі:

- прямого впливу: постачальники, трудові ресурси, закони і установи державного регулювання, споживачів і конкурентів;
- непрямого впливу: стан економіки виробничого потенціалу, соціально-культурні зміни.

Стан законодавства характеризується не тільки складністю, але і рухливістю, а інколи і невизначеністю, що безсумнівно позначається на ступені ризику. Вплив споживачів на внутрішні зміни в асортиментній політиці значне, але мобільність технології та виробничого обладнання в значній мірі зменшує вплив цього фактору.

Істотний вплив на діяльність підприємства здійснюють конкуренти. Зміна стану економіки значно впливає на вартість матеріальних ресурсів і купівельну спроможність споживачів, а також на можливість отримання ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» позикового капіталу. Коливання курсу долара США щодо валюти України непередбачувані.

Таблиця 3.9 – Ризики і заходи щодо зменшення їх впливу на реалізацію проекту ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Види ризиків	Практичні заходи
Комерційні ризики	
1. Комерційні ризики	1. Маркетингова діяльність по стимулюванню ринку
2. Успішна діяльність конкурентів	Ведення грамотної адекватної конкурентної боротьби
3. Привабливість галузі для інвесторів.	3. Створення бар'єрів для фірм входять у галузь.
4. Зміна підвищення цін на сировину	4. Укладення довгострокових Контрактів
5. Зміна підвищення цін на енергоносії	5. Робота з проведення енергозберігаючих заходів
Фінансові ризики	
1. Неплатежі за поставлений товар	1. Використання акредитивної форми оплати
2. Зміна підвищення ставок (сум), обов'язкових відрахувань	2. Використання акредитивної форми оплати.
Технологічні ризики	
1. Наявність «вузьких місць в технології».	1. Вибір найкращої технології, створення інтелектуального ядра з працівників технічної служби
2. Вихід з ладу обладнання	2. Створення щадного режиму роботи технологічного обладнання, створення професійної мобільної групи ремонтних працівників.
Організаційні ризики	
1. Відмова постачальників технології, обладнання, сировини від своїх обов'язків	1. Альтернативні варіанти поставок
2. Помилки персоналу	2. Робота по підбору, навчання кадрів, створення мотивації для ефективної роботи
Суб'єктивні ризики	
1. Упереджене ставлення з боку державних органів	1. Налагодження неформальних зв'язків.

Складено автором

Отже, основною ідеєю проекту є можливість розширення розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою

3.2 Економічне обґрунтування доцільності реалізації проекту

З метою доведення доцільності реалізації запропонованого проекту розширення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства розрахуємо його економічний.

У нашому проекті продукцією є асортимент нових кондитерських виробів, які будуть задовольняти бажання споживачів. При формуванні виробничого плану підприємство ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» орієнтується більшою мірою на ринковий попит а не на завантаження виробничих потужностей. Звідси, основним документом підприємстві є бюджет продажів. Оскільки цей документ відображає майбутні продажі підприємства, то він визначає і обсяг виробництва продукції і витрати різних видів ресурсів.

При формуванні обсягу продажів ключове місце займає питання ціноутворення. З огляду на розбалансування механізму ціноутворення, значний рівень конкуренції на підприємстві застосовується цінова еластичність. Ціни встановлюються на основі угоди між покупцями і підприємством з урахуванням економічних інтересів. Зниження цін зумовлене підвищенням обсягів продукції, що випускається і скороченням за рахунок цього витрат виробництва.

Продукція, планована до випуску, має властивості, що вигідно відрізняють її від продукції інших виробників, використовувані підприємством натуральні продукти, і невисока ціна, дозволяють позитивно розташувати покупця до себе, і виступати фундаментом конкурентоспроможності продукції. Бюджет продажів складається на основі результатів прогнозу продажів. Прогноз продажів – це припущення майбутніх обсягів реалізації продукції або послуг (табл. 3.10).

Таблиця 3.10 – Прогнозований бюджет продажів ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Показник	2021 рік по кварталам				Всього за 2021 рік
	I	II	III	IV	
Обсяг продажів, т.	1910	1259	1378	2424	6971
Ціна за одиницю, тис. грн.	60,1	60,99	60,02	70,57	63,89
Доход от продаж, тис. грн.	114791	76786,4	82707,6	171062	445347

Розраховано автором

Бюджет виробництва визначає заплановані номенклатуру та обсяг виробництва продукції в бюджетному періоді. Його зведення наведено в табл.3.11

Таблиця 3.11 - Бюджет виробництва ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»

Показник	2021 рік по кварталам				Всього за 2021 р
	I	II	III	IV	
Обсяг продажів, т.	1909,0	1261,0	1380,0	2422,0	6971
Матеріальні витрати на одиницю за т., тис. грн.	20,8	20,8	20,8	20,8	—
Виробнича потреба, тис. грн.	39707,2	26228,8	28704	50377,6	145017,6
Середньозважена собівартість за т. продукції, тис. грн.	40	40	40	40	—
Прямі витрати на виробництво продукції, тис. Грн.	76360	50440	55200	96880	278880

Розраховано автором

Проаналізуємо беззбитковість виробництва, тобто визначимо точку, в якій надходження від продажів дорівнюють витратам на продану [16]

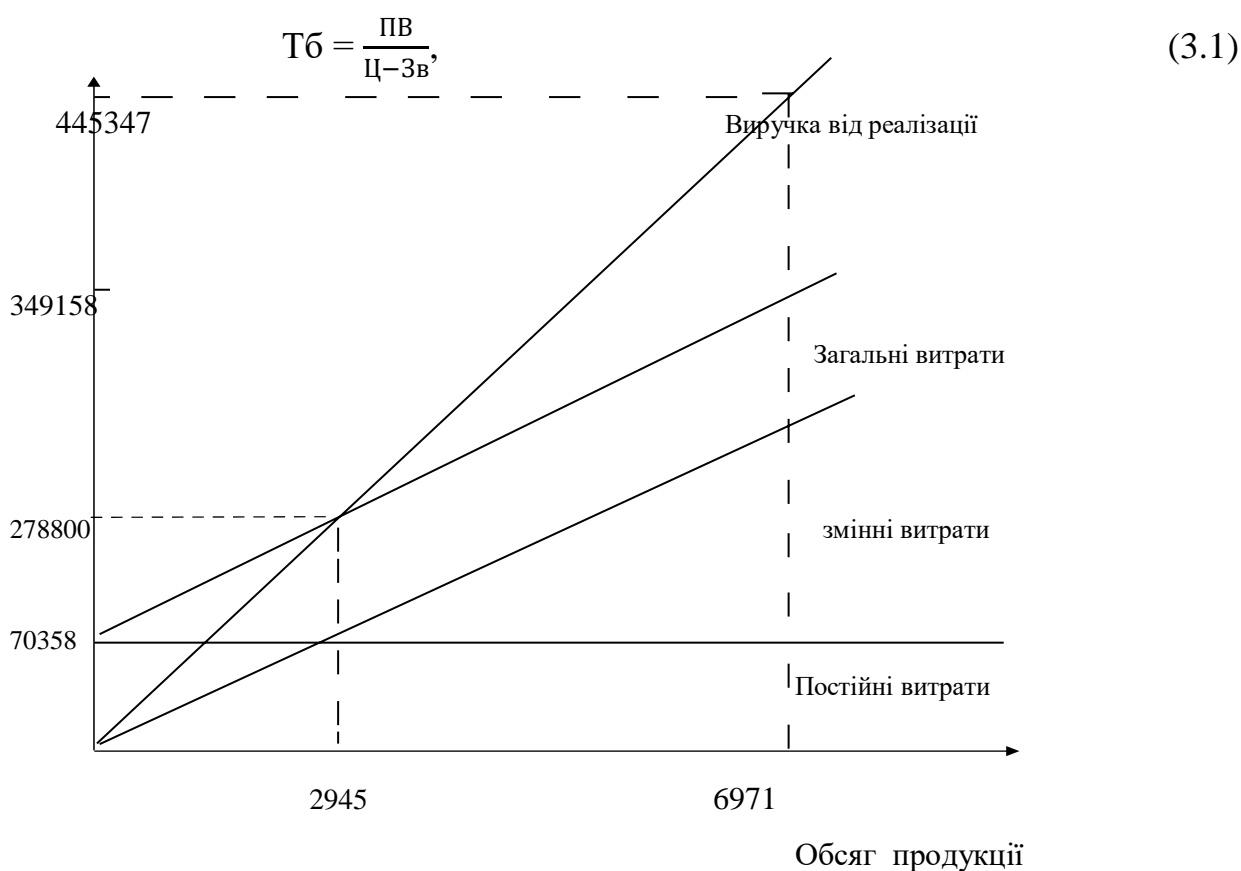

Рисунок 3.1 - Графік визначення умов беззбитковості

ПВ – постійні витрати;

Ц – ціна за одиницю;

Зв – змінні витрати.

ПВ = 70358 грн.

Ц_т = 63890 грн./т.

Зв = 40000 грн./т.

$$U = 70358 / (63890 - 50080) = 2945 \text{ од.}$$

На підставі проведених розрахунків в табл. 3.12 розрахована додатковий прибуток від продажів при запуску виробництва нового виду карамелі та нового виду карамельних вафельних цукерок на підприємстві.

Таблиця 3.12 – Додатковий прибуток при запуску виробництва нового виду карамелі та нового виду карамельних вафельних цукерок на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», тис. грн.

Показник	Сума, тис. грн
Виручка	72 000,0
Загальні витрати	63129,9
Прибуток від продажів	8870,1
Чистий прибуток	7273,5

Розраховано автором

Отже, приріст валового прибутку від продажів при покупці нового обладнання дорівнює 8870,0 тис. грн. в 1 рік роботи техніки чистий прибуток, що дорівнює 7273,5 тис. грн.

Для оцінки ефективності запропонованого проекту з купівлі обладнання для виробництва нового виду карамелі та нового виду карамельних вафельних цукерок розрахуємо такі показники, як чистий дисконтований дохід і термін окупності. Спочатку визначимо ставку дисконтування кумулятивним методом як суму середньомісячної дохідності індексу 5-10-річних державних облігацій, темпу інфляції та премії за ризик. Визначимо чистий дисконтований дохід (прибуток) проекту за формулою [1]:

$$ЧДД = \frac{P_t}{(1+d)^t} \quad (3.2)$$

де: ЧДД – чистий дисконтований дохід;

t – роки реалізації інноваційно-інвестиційного проекту;

P_t – чистий грошовий потік у періоді t ;

d – норма дисконтування.

Коефіцієнт чистого дисконтованого доходу (індекс доходності) визначається як співвідношення чистого дисконтованого доходу та необхідної дисконтної вартості інвестицій. це співвідношення дозволяє одержати дисконтну норму прибутку [1].

Розрахуємо коефіцієнт чистого дисконтованого доходу (індекс дохідності) за формулою [1]:

$$ID = \frac{ЧДД}{ДВІ} \quad (3.3)$$

де: ID – індекс дохідності;

$ЧДД$ – чистий дисконтований дохід;

$ДВІ$ – дисконтована вартість інвестицій в інновації.

Визначимо внутрішню норму дохідності IRR за формулою [1]:

$$\sum \frac{P_t}{(1+IRR)^t} - C = 0 \quad (3.4)$$

де IRR – внутрішня норма дохідності (ВНД);

P_t – чистий грошовий потік у періоді t

C – дисконтова на вартість витрат на проект

Період окупності інвестицій визначається як термін для відшкодування первісно започаткованих інвестиційних коштів на основі накопичених чистих реальних грошових потоків, зумовлених реалізацією проекту, тобто відношенням суми започаткованих інвестицій до дисконтованих доходів.

Розрахуємо період окупності інвестицій в даний проект за формулою:

$$T = \frac{IC}{P} \quad (3.5)$$

де: T – період окупності інвестицій в інноваційний проект;

IC – витрати на інноваційний проект;

P – очікуваний прибуток.

У 2019 році за даними Національного банку України прибутковість державних облігацій дорівнює 15,1%. Запланована інфляції на 2019 рік - 5%.

Ризик по проектам покупки нового обладнання зазвичай не перевищує 5%. Отже, ставка дисконтування дорівнює 20,1%. У табл. 3.13 визначено чистий дисконтований дохід. Термін реалізації проекту дорівнює 3 роки, що відповідає терміну кредитування. Чистий прибуток в 2 і 3 роки розраховується з урахуванням зростання виручки і загальних витрат на 5% щорічно.

Таблиця 3.13 – Розрахунок чистого дисконтованого доходу проекту з придбання обладнання для виробництва нового виду карамелі та нового виду карамельних вафельних цукерок, тис. грн

Показники	1 рік	2 рік	3 рік	Разом
Інвестиції	5250			5250
Чистий прибуток	7273,5	8000,8	8800,9	24075,2
Амортизація	1050,0	1050,0	1050,0	3150,0
Всього надходжень	8323,5	9050,8	9850,9	27225,2
Коефіцієнт дисконтування	0,9	0,8	0,7	-
Дисконтовані інвестиції	4593,8	0,0	0,0	4593,8
Дисконтовані надходження	7283,0	6923,9	6600,1	20807,0
Чиста поточна вартість	6364,3	6120,6	5896,6	18381,5
Чиста поточна вартість наростаючим підсумком	6364,3	12484,9	18381,5	18381,5

Розраховано автором

Отже, чистий дисконтований дохід за придбання обладнання та впровадження виробництва продукції з нового виду карамелі та нового виду карамельних вафельних цукерок дорівнює 18381,5 тис. грн. Термін окупності з урахуванням дисконтування дорівнює 9 місяців. Таким чином, інвестиційний проект є ефективним (табл. 3.14).

Таблиця 3.13 – Економічний ефект від заходів, на підприємстві ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», тис. грн.

Показники	Значення
Виручка всього	79 195,0
Виручка від зростання продуктивності праці	7 195,0
Виручка від впровадження нового обладнання	72 000,0
Витрати всього	63 759,5
Витрати на навчання та перепідготовку працівників	629,6
Покупка обладнання	63 129,9
Прибуток від продажів	15 435,5
Чистий прибуток	12 657,1

Розраховано автором

Запропонований проект призведе до зміни коефіцієнтів інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» після впроваджених заходів, що розкрито в табл. 3.15.

Таблиця 3.15 – Зміна коефіцієнтів інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» після впроваджених заходів

№ п/п	Показник	Нормативне значення	2019	прогноз
1	Коефіцієнт забезпечення інтелектуальною власністю (Кіс)	$Kic \geq 0,10$ – стратегія лідера; $Kic \leq 0,09$ – стратегія послідовника	0,05	0,1
2	Коефіцієнт персоналу, зайнятого в НДДКР (Кпр)	$Kpr \geq 0,20$ – стратегія лідера; $Kpr \leq 0,19$ – стратегія послідовника	0,03	0,05
3	Коефіцієнт власності, призначеної для НДДКР (Кнв)	$Knv \geq 0,25$ – стратегія лідера; $Knv \leq 0,24$ – стратегія послідовника	0,17	0,18
4	Коефіцієнт освоєння нової техніки (Кот)	$Kot \geq 0,35$ – стратегія лідера $Kot \leq 0,34$ – стратегія послідовника	0,27	0,30
5	Коефіцієнт впровадження нової продукції (Квп)	$Kvp \geq 0,45$ – стратегія лідера $Kvp \leq 0,44$ – стратегія послідовника	0,37	0,45
6	Коефіцієнт інноваційного зростання (Кіз)	$Kot \geq 0,35$ – стратегія лідера $Kot \leq 0,34$ – стратегія послідовника	0,51	0,53

Джерело: власна розробка автора

За даними табл. 3.15 можна зробити висновок, що коефіцієнти інноваційної активності мають позитивну динаміку.

Таким чином, за рахунок реалізації запропонованих заходів підвищиться інноваційна активність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен».

Висновки до розділу

В третьому розділі запропоновано заходи щодо удосконалення організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності підприємства. В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. В роботі запропоновано заходи для підвищення інноваційної активності підприємства, а саме: провести диверсифікацію виробництва; запровадити новий екологічний продукт. Основна ідея проекту – розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою, що сприятиме зростанню конкурентоспроможності та прибутку.

2. Впровадження проекту передбачає ряд організаційно-економічних заходів. Зокрема слід закупити нове обладнання в карамельний цех. Це дозволить підприємству виробляти нові види карамелі, від чого оновиться і розшириться асортимент продукції, що призведе до підвищення інноваційної активності підприємства, адже нова продукція суттєво відрізняється від продукції інших виробників.

3. Для розширення виробництва, оновлення асортименту продукції підприємству ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» необхідно отримати кредит дорівнює 5250,0 тис. грн

4. Проведено обґрунтування економічної ефективності запропонованих заходів щодо підвищення інноваційної активності підприємства. В результаті запропонованого проекту, термін реалізації якого дорівнює 3 роки, підвищиться інноваційна активність. Чистий дисконтований дохід при покупці обладнання з виробництва цукру дорівнює 18381,5 тис. грн. Термін окупності з урахуванням дисконтування дорівнює 9 місяців. Інвестиційний проект є ефективним.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі проведено теоретичне обґрунтування та виявлення шляхів удосконалення інноваційної активності підприємства. В результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

1. Інноваційна активність являє собою сукупну характеристику інноваційної діяльності, яка відображає рівень інтенсивності виконуваних дій, відповідність їх певного проміжку часу, а також здатність зібрати весь необхідний потенціал, обґрунтувати та оцінити ефективність використовуваних показників, раціональність обраних технологічних методів інноваційного процесу за складом і послідовності операцій. Інноваційна активність підприємств виступає визначальним фактором, що обумовлює економічне зростання, якісні зміни і зміцнення економічної самостійності. Досліджувана економічна категорія, по-перше, відображає інтенсивність нововведеного процесу; по-друге, наявність ресурсної та результативної складових його інноваційного потенціалу.

2. Інноваційна активність підприємств є основою активізації конкурентних переваг. Розвиток інноваційної активності відображає узагальнене теоретичне уявлення про напрям стратегічного розвитку підприємств, потенційної можливості зростання ефективності виробництва і підвищенні довгострокової конкурентоспроможності за рахунок освоєння нових науково-технічних досягнень. Оцінку інноваційної активності можна побудувати на аналізі стану діяльності підприємства безпосередньо в сфері НДДКР і взаємопов'язаних з нею структурних елементів. Ще одним методом оцінки організаційно-економічного забезпечення є виявлення стратегії підприємства. У інноваційному розвитку існує два типи компаній: лідери та послідовники.

3. В дипломній роботі проведено дослідження за матеріалами ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен». Основним видом діяльності є виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання. Досліджуючи динаміку інтегральних показників інноваційного потенціалу дає можливість керівництву

компанії ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» здійснювати моніторинг інноваційного потенціалу підприємства і своєчасно приймати відповідні рішення щодо усунення негативних положень. Підприємство має середній рівень інноваційного потенціалу, керівництву необхідно звернути увагу на підвищення організаційного, технічного, фінансово-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності.

4. Дослідивши інноваційну активність підприємства ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» було виявлено, що підприємство дотримується інноваційної стратегії послідовника. Основним чинником гальмування інноваційної активності є показники які характеризують інтенсивність проведення науково дослідницької діяльності за кожною із груп часткових показників.

5. Організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства є системним процесом суспільного і економічного розвитку, заснований на знаннях і інноваціях, який реалізує конкурентні переваги економіки країни, що забезпечує стаке економічне зростання, підвищення якості та рівня життя населення шляхом гармонізації інтересів його учасників.

6. В розвитку інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» велику роль відіграє визначення довгострокових напрямків розвитку шляхом вибору алгоритму дій, тобто деякої стратегії, що базується на обґрунтованих економічних рішеннях, ділових підходах, способах їх реалізації. Розробка такого комплексу стратегічних ресурсів є основоположною умовою для успішного функціонування і розвитку інноваційної активності підприємства. Для підвищення інноваційної активності необхідно активізувати нові напрями рецептури продукції та впровадити у виробництво новий вид продукції.

7. Розширення організаційно-економічного забезпечення інноваційної активності підприємства на засадах впровадження продуктів з новою рецептурою сприятиме її підвищенню. Зокрема збільшиться частка персоналу, яка зайнята в НДДКР, як наслідок проведення лабораторних досліджень. Після встановлення нового обладнання у підприємства збільшиться частка засобів, які воно виділяє

для власних досліджень з розробки нового виду продукції, а від цього збільшується коефіцієнт власності, призначеної для НДДКР.

8. Проведено економічне обґрунтування запропонованих заходів, за рахунок реалізації запропонованих заходів розширення організаційно-економічного забезпечення підвищиться інноваційної активності ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» підвищить ряд її показників, зокрема зростуть значення коефіцієнтів: забезпечення інтелектуальною власністю, персоналу, зайнятого в НДДКР, власності, призначеної для НДДКР, освоєння нової техніки, впровадження нової продукції, інноваційного зростання, а також збільшиться чистий прибуток на 13,7%. Термін окупності з урахуванням дисконтування дорівнює 9 місяців. Інвестиційний проект є ефективним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алейнікова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник. / О.В. Алейнікова. Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. 614 с.
2. Басовский Л. Е. Финансовый менеджмент: учебник М. : Инфра-М, 2009. 240 с.
3. Бирюкова О. Ю., Бочкова Л. А. Приемы антикризисного менеджмента. М. : Научная книга, 2012. 310 с.
4. Богема О. С. Сутність інноваційного потенціалу. *Вісник Запорозького економічного університету. Економічні науки*. 2011. № 1(9). С. 12-22.
5. Беглиця В. П. Актуальні проблеми інноваційної діяльності в Україні. *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2007. № 51. т. 64. С. 112 – 115.
6. Белокуров В.В. Структура функциональных составляющих экономической безопасности предприятия. вебсайт. URL: <http://www.safetyfactor.ru>.
7. Бубенко П.Т., Владимірова М.С. Конспект лекцій з курсу «Інноваційний розви- ток підприємства». Х.: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. 138 с.
8. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник / За ред. В.О.Василенко. К.: ЦУЛ, Фенікс, 2015. 440 с.
9. Василевская И.В. Инновационный менеджмент: Учебн. пособие. М.: Изд-во РИОР, 2015. 80с.
10. Гришко В.А., Колещук О.Я., Лесик Л.І. Оцінювання інвестиційної та інноваційної активності підприємств та аналізування чинників їх інвестиційно-інноваційного потенціалу. *Ena.lp.edu.ua*: вебсайт. URL: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13279/1/032_Oc%D1%96njuvannja%20%D1%96nvestic 194 200 714.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13279/1/032_Oc%D1%96njuvannja%20%D1%96nvestic%20194%20200%20714.pdf)
11. Желтенков А.В., Ильяшенко С.Н., Масленникова Н.П., Рябиченко С.А., Ильяшенко Н.С. Инновационный менеджмент: Учебное пособие. М.: Издательство МГОУ, 2010. 446 с.
12. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. №36. вебсайт. URL: <http://www.rada.kiev.ua>

13. Закон України «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності» від 16.01.2003 р. вебсайт. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
14. Іванілова О.А. Методологічні підходи до підвищення ефективності виробництва на інноваційній основі. *Ефективна економіка*. 2011. № 8. вебсайт. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=667>.
15. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
16. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.
17. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. Вид. 2-ге, доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 234 с.
18. Інноваційний менеджмент: навч. посіб./ Н.М. Буняк, А.Ю. Горбовий, Л.Г. Ліпич, О.М. Степанюк/ за редакцією д.е.н., проф. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. 240 с.
19. Подольчак Н.Ю., Блинда Ю.О. Інноваційний розвиток як елемент економічної безпеки підприємства. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2015. № 4 (20). С. 6-11. вебсайт. URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n4.html>.
20. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов / С.Д. Ильенкова, Л.М.Гохберг, С.Ю.Ягутин и др. / Под ред. С.Д.Ильенковой. М.: ЮНИТИ- ДАНА, 2017. 343 с.
21. Ковалев Г.Д. Основы инновационного менеджмента: Учебник для вузов / Под. ред. проф. В.А.Швандара. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015, 208 с.
22. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2016. 504 с.
23. Левченко Ю. Г. Сутність та складові інноваційного потенціалу підприємства. *Наукові праці НУХТ*. 2012. № 43. С. 57-61.
24. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 400 с

25. Микитюк П.П. Управління інноваціями: навч. посіб.; Терноп. нац. екон. ун-т. Т.: ТНЕУ, 2013. 392 с.
26. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку підприємств: монографія / за ред. к.е.н., доцента Ю.С. Шипуліної. Суми: ТОВ «ДД Папірус», 2012. 458 с.
27. Мухамедьяров А. М. Инновационный менеджмент: учеб. Пособие. М. : Инфра-М, 2011.
28. Петрова Н. Б. Інноваційний менеджмент у прикладах і завданнях. Житомир: Рута, 2017. 608 с.
29. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України № 389 від 02.02.2011: вебсайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-п>.
30. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію науковотехнічного та інноваційного розвитку України» від 13.07.1999р.: вебсайт. URL: <http://www.rada.kiev.ua>.
31. Полякова Ю.В., Макогін З.Я. Міжнародний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Полякова Ю. В.; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів: Вид-во ЛКА, 2015. 239 с
32. Рогова Е. М., Ткаченко Е.А., Фияксель Э.А. Венчурный менеджмент навч. посіб. М. : НИУ Высшая школа экономики, 2011. 706 с.
33. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: [підручник]. К.: Знання, 2015. 423 с
34. Сидорчук І.П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Економіка і регіон*. 2014. № 2 (45). ПолтНТУ. С. 97-101.
35. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент : підручник. К. : Вид-во "Знання", 2011. 423 с.
36. Стойко І.І., Дудкін П.Д. Кредитно-модульний курс «Інноваційний менеджмент» Навч.-метод. посібник. Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 200с.

37. Тебекин А. В. Инновационный менеджмент: учебник для бакалавров. 2-е изд., перераб. и доп. М. : Издательство Юрайт, 2017. 386 с.
38. Управління інноваційною діяльністю: магістерський курс. Підручник / За ред. проф. Перерви П.Г., проф. Погорєлова М.І., проф. Меховича С.А., проф. Ларки М.І. Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. 614 с.
39. Управління інноваціями: навч. посібник / О.І. Гуторов, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчіна. Харків: ХНАУ, 2015. 260 с.
40. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: Учебник. СПб.: Питер, 20016. 400 с.
41. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент. М.- 2016: ИКЦ «Магістр»
42. Чайковська М.П. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Одеса: ОНУ, 2015. 380 с.
43. Черваньов Д.М. Система інноваційного менеджменту: теорія і практика: підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. 1391 с.
44. Школа І.М., Бутирська І.В. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. Чернівці: Книги–XXI, 2010. 312 с.
45. Юринець З.В., Гнилянська Л.Й. Інвестиційний та інноваційний менеджмент. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 320 с.
46. Яковлєв А.І., Косенко О.П. Економічна сутність та методичні основи визначення рівня потенціалу виробничої системи. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. №2. С.172-178.
47. Яшин С. Н., Мурашова Н. А., Карлина С. Д. Совершенствование методики оценки уровня инновационной активности промышленных предприятий на основе анализа показателей статистической и финансовой отчетности. Финансы и кредит. 2013. № 18 (546). С. 11-20.
48. Яшин С. Н., Солдатова Ю. С. Формирование инструментария оценки уровня финансового состояния предприятий для осуществления инновационной деятельности. *Финансы и кредит*. 2012. № 24 (504). С. 2-9.

ДОДАТОК А

		КОДИ
		01.01.2019
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Київська кондитерська фабрика "Рошен"	за ЄДРПОУ 00382125
Територія	м.Київ, Голосіївський р-н	за КОАТУУ 8036100000
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ 230
Вид економічної діяльності	Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання	за КВЕД 10.71
Середня кількість працівників: 751		
Адреса, телефон: 03039 м. Київ, проспект Науки, 1, (044) 237-22-00		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності		☒

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	180 1001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	701 294	598 455
первісна вартість	1011	1 044 508	917 077
знос	1012	(343 214)	(318 622)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	300 839
первісна вартість	1016	0	315 834
знос	1017	(0)	(14 995)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	20	20
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0

Продовження додатку А

1	2	3	4
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	701 314	899 314
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	8 029	9 749
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	51 544	71 950
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 951	0
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	2 591
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23 330	5 840
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 723	1 616
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	24	664
Усього за розділом ІІ	1195	92 601	92 410
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	793 915	991 724

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175 833	175 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	4 651	4 789

Продовження додатку А

1	2	3	4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	357 477	368 464
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом І	1495	537 961	549 086
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	33 656	30 499
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом ІІ	1595	33 656	30 499
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	25 964	99 976
розрахунками з бюджетом	1620	3 410	8 673
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	2 328	1 964
розрахунками з оплати праці	1630	8 611	7 425
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	7 253	10 538
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	174 732	283 563
Усього за розділом ІІІ	1695	222 298	412 139
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	793 915	991 724

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна

ДОДАТОК Б

<div>Підприємство</div> <div>Територія</div> <div>Організаційно-правова форма господарювання</div> <div>Вид економічної діяльності</div>	<div>Приватне акціонерне товариство "Київська кондитерська фабрика "Рошен"</div> <div>м.Київ, Голосіївський р-н</div> <div>Акціонерне товариство</div> <div>Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання</div>	<div>Дата</div> <div>за ЄДРПОУ</div> <div>за КОАТУУ</div> <div>за КОПФГ</div> <div>за КВЕД</div>	КОДИ
			01.01.2019
			00382125
			8036100000
			230
			10.71

Середня кількість працівників: 751

Адреса, телефон: 03039 м. Київ, проспект Науки, 1, (044) 237-22-00

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
 на 31.12.2018 р.
 Форма №1

			Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	0	0	
первісна вартість	1001	0	0	
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	
Основні засоби	1010	576366	701 294	
первісна вартість	1011	901998	1 044 508	
знос	1012	(325632)	(343 214)	
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	
первісна вартість	1016	0	0	
знос	1017	(0)	(0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	
первісна вартість	1021	0	0	
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	
інші фінансові інвестиції	1035	21	20	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	
Гудвіл	1050	0	0	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	

Продовження додатку Б

1	2	3	4
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	576387	701 314
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	8856	8 029
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	71252	51 544
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	2 951
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2388	23 330
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	130	6 723
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	4	24
Усього за розділом ІІ	1195	82630	92 601
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	659017	793 915

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175 833	175 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	4455	4 651

Продовження додатку Б

1	2	3	4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	354887	357 477
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом І	1495	535175	537 961
ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	36932	33 656
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом ІІ	1595	36932	33 656
ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	67990	25 964
розрахунками з бюджетом	1620	3859	3 410
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1879	2 328
розрахунками з оплати праці	1630	6923	8 611
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	4672	7 253
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1587	174 732
Усього за розділом ІІІ	1695	86910	222 298
ІV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	659017	793 915

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна

ДОДАТОК В

<div>Підприємство</div> <div>Територія</div> <div>Організаційно-правова форма господарювання</div> <div>Вид економічної діяльності</div>	<div>Приватне акціонерне товариство "Київська кондитерська фабрика "Рошен"</div> <div>м.Київ, Голосіївський р-н</div> <div>Акціонерне товариство</div> <div>Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання</div>	<div>Дата</div> <div>за ЄДРПОУ</div> <div>за КОАТУУ</div> <div>за КОПФГ</div> <div>за КВЕД</div>	КОДИ
			01.01.2019
			00382125
			8036100000
			230
			10.71

Середня кількість працівників: 751

Адреса, телефон: 03039 м. Київ, проспект Науки, 1, (044) 237-22-00

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
 на 31.12.2017 р.
 Форма №1

		Код за ДКУД	
		1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	603015	576366
первісна вартість	1011	918427	901998
знос	1012	(315412)	(325632)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	21	21
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0

Продовження додатку В

1	2	3	4
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом І	1095	603036	576387
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	8512	8856
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	92001	71252
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1279	2388
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	220	130
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	32	4
Усього за розділом ІІ	1195	102044	82630
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	705080	659017

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
І. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	175 833	175 833
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	3904	4455

Продовження додатку В

1	2	3	4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	350697	354887
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	530434	535175
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	43652	36932
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	43652	36932
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	109809	67990
розрахунками з бюджетом	1620	8611	3859
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1534	1879
розрахунками з оплати праці	1630	6185	6923
одержаними авансами	1635	32	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	4187	4672
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	636	1587
Усього за розділом III	1695	130994	86910
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	705080	659017

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна

ДОДАТОК Д

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Київська
кондитерська фабрика "Рошен"Дата
за
ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2019
00382125

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	373 344	259 205
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(318 238)	(228 412)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	55 106	30 793
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	2 582	30 872
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(29 950)	(25 662)
Витрати на збут	2150	(4 568)	(3 503)
Інші операційні витрати	2180	(11 283)	(28 719)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	11 887	3 781
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	2 591	10 008
Інші доходи	2240	0	53
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1 401)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(9 946)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	13 077	3 896

Продовження додатку Д

1	2	3	4
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 952	-1 128
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	11 125	2 768
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	11 125	2 768

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	68 961	83 316
Витрати на оплату праці	2505	184 852	125 796
Відрахування на соціальні заходи	2510	40 044	27 024
Амортизація	2515	27 820	25 330
Інші операційні витрати	2520	41 356	34 776
Разом	2550	363 033	296 242

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	703 332 392	703 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	703 332 392	703 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,015820	0,003940
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,015820	0,003940
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна

ДОДАТОК Е

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Київська
кондитерська фабрика "Рошен"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2019

00382125

Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)

за 2018 рік

Форма №2

І. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	259 205	232312
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(228 412)	(204239)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	30 793	28073
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	30 872	54744
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(25 662)	(23404)
Витрати на збут	2150	(3 503)	(3043)
Інші операційні витрати	2180	(28 719)	(46008)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	3 781	10362
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	10 008	0
Інші доходи	2240	53	8
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(9 946)	(5489)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3 896	4881

Продовження додатку Е

1	2	3	4
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1 128	-962
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 768	3919
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 768	3919

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	83 316	92858
Витрати на оплату праці	2505	125 796	105721
Відрахування на соціальні заходи	2510	27 024	22627
Амортизація	2515	25 330	40861
Інші операційні витрати	2520	34 776	20116
Разом	2550	296 242	282183

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	703 332 392	703 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	703 332 392	703 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,003940	0,00557
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,003940	0,00557
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна

ДОДАТОК Ж

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Київська
кондитерська фабрика "Рошен"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ

01.01.2019

00382125

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2017 рік

Форма №2

І. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	232312	250516
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(204239)	(215823)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	28073	34693
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	54744	91914
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(23404)	(22385)
Витрати на збут	2150	(3043)	(3416)
Інші операційні витрати	2180	(46008)	(90009)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	10362	10797
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	2000
Інші доходи	2240	8	1122
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(5489)	(981)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	4881	12983

Продовження додатку Ж

1	2	3	4
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-962	-1917
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3919	11021
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3919	11021

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	92858	108047
Витрати на оплату праці	2505	105721	116760
Відрахування на соціальні заходи	2510	22627	25287
Амортизація	2515	40861	45337
Інші операційні витрати	2520	20116	37183
Разом	2550	282183	332614

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	703 332 392	703 332 392
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	703 332 392	703 332 392
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,00557	0,01567
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,00557	0,01567
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Бойчук Вадим Юрійович

Головний бухгалтер

Дарморос Валентина Іванівна